

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
 ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΑ 2014-2020
 ΜΟΝΑΔΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ
 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Αθήνα, 11-12-2019
 Αριθ. Πρωτ.: 8187
 ΦΕΚ: 4721/Β/19-12-2019

Ταχ. Δ/ση: Λ. Αθηνών 58
 Τ.Κ. : 104 41 – Αθήνα
 Πληροφ.: Α. Χριστιανού
 e-mail: achristianou@mou.gr
 Τηλ.: 210 5275251
 Fax: 210 5275030

ΘΕΜΑ: Καθορισμός των λεπτομερειών εφαρμογής του υπομέτρου 3.1 “Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας”, στο πλαίσιο του Μέτρου 3 «Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις εθνικές διατάξεις:
  - 1.1. Του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α΄).
  - 1.2. Του π.δ. 97/2017 (ΦΕΚ 138 Α΄) «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων».
  - 1.3. Του π.δ. 81/2019 (ΦΕΚ 119 Α΄) «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων»
  - 1.4. Του π.δ. 83/2019 (ΦΕΚ 121 Α΄) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
  - 1.5. Του π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (ΦΕΚ 123 Α΄).
  - 1.6. Του ν. 4314/2014 (ΦΕΚ 265 Α΄) «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (ΦΕΚ 297 Α΄) και άλλες διατάξεις» και ιδίως την παράγραφο 2 του άρθρου 69 αυτού, όπως ισχύει κάθε φορά.
  - 1.7. Του ν. 2690/1997 (ΦΕΚ 45 Α΄) με τον οποίο κυρώθηκε ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας.

- 1.8. Του ν. 2637/1998 (ΦΕΚ 200 Α΄) «Σύσταση... Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων», και ειδικότερα τα άρθρα 13 έως 29, όπως ισχύει κάθε φορά.
- 1.9. Του ν. 4384/2016 (ΦΕΚ 78 Α΄) «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις» και ειδικότερα το άρθρο 19 αυτού όπως ισχύει κάθε φορά.
- 1.10. Της αριθ. 282966/09-07-2007 (ΦΕΚ 1205 Β΄) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Έγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία ΟΠΕΚΕΠΕ των ενισχύσεων που βαρύνουν τον ΕΛΕΓΕΠ».
- 1.11. Της αριθ. 313875/7-12-2004 (ΦΕΚ 1844 Β΄) κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Καθορισμός συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή διατάξεων των ΚΑΝ (ΕΟΚ) 1906/1990 και 1907/1990 του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένους κανόνες εμπορίας για το κρέας πουλερικών και ορισμένες προδιαγραφές εμπορίας για τα αυγά αντίστοιχα.»
- 1.12. Της αριθ. 4941/07-11-2011 (ΦΕΚ 2538 Β΄) κοινής υπουργικής απόφασης με θέμα «Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από Εθνικούς ή Κοινοτικούς πόρους, στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδος 2007–2013», όπως ισχύει κάθε φορά.
- 1.13. Της αριθ. 5833/155045/12-12-2013 (ΦΕΚ 3324 Β΄) κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Καθορισμός συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Καν. (ΕΚ) 607/2009 της Επιτροπής για τον καθορισμό ορισμένων λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Καν. (ΕΚ) 1234/2007 όσον αφορά τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις, την επισήμανση και παρουσίαση ορισμένων προϊόντων του αμπελο-οινικού τομέα», όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 5066/117288/27-10-2015 (ΦΕΚ 2322 Β΄) όμοια απόφαση και όπως ισχύει κάθε φορά.
- 1.14. Της αριθ. 24944/20-09-2016 (ΦΕΚ 3066 Β΄) κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Αναδιάρθρωση, των Ειδικών Υπηρεσιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020», όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 927/21-3-2018 (ΦΕΚ 1116 Β΄).
- 1.15. Της αριθ. 2259/16-3-2018 (ΦΕΚ 1032 Β΄) κοινής υπουργικής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων με θέμα «Πλαίσιο λειτουργίας του υπομέτρου 3.1 «Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020».
- 1.16. Της αριθ. 271562/1-8-2002 (ΦΕΚ 1042 Β΄) απόφασης του Υπουργού Γεωργίας «Έγκριση του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) ως Οργανισμού Πληρωμών».
- 1.17. Της αριθ. 281255/06-05-2008 Απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Έγκριση Κανονισμού Διαδικασιών Ελέγχων του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία “Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ)” (ΦΕΚ 794 Β΄).
- 1.18. Της αριθ. 2289/161795/19-12-2014 (ΦΕΚ 3464 Β΄) απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) 834/2007 του Συμβουλίου και 889/2008 της Επιτροπής, σχετικά με την αποστολή των πληροφοριών στο πλαίσιο του συστήματος ελέγχου από τους Οργανισμούς Ελέγχου και Πιστοποίησης στην αρμόδια αρχή, την έκδοση των αποδεικτικών εγγράφων και τη δημοσίευση

πληροφοριών για τις επιχειρήσεις», όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 1841/89927/5-8-2016 (ΦΕΚ 2457 Β') όμοια απόφαση και όπως ισχύει κάθε φορά.

- 1.19. Της αριθ. 104/7056/21-1-2015 (ΦΕΚ 147 Β') απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ εκτέλεση του Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου», όπως ισχύει κάθε φορά.
- 1.20. Της αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31-7-2015 (ΦΕΚ 1822 Β') απόφασης του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού με θέμα «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014–2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων», όπως ισχύει κάθε φορά.
- 1.21. Της αριθ. 1065/19-4-2016 (ΦΕΚ 1273 Β') απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2014-2020», όπως τροποποιήθηκε με τις αριθ. 3417/22-12-2016 (ΦΕΚ 4222 Β') και 3485/8-11-2018 (ΦΕΚ 5091 Β') όμοιες αποφάσεις και όπως ισχύει κάθε φορά.
- 1.22. Της αριθ. 397/18235/16-02-2017 (ΦΕΚ 601 Β') απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Αρμόδια Αρχή, διαδικασία και δικαιολογητικά αναγνώρισης των Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και των Ενώσεων τους (Ε.Ο.Π.), καθώς και των Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π)», όπως ισχύει κάθε φορά.
- 1.23. Της αριθ. 2543/103240/2-10-2017 (ΦΕΚ 3529 Β') απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 189 της 20.7.2007, σ. 1) και των Κανονισμών 889/2008 (ΕΕ L 250 της 18.9.2008, σ. 1) και 1235/2008 (ΕΕ L 334 της 12.12.2008, σ. 25) της Επιτροπής, σχετικά με τον βιολογικό τρόπο παραγωγής, την επισήμανση και τον έλεγχο των βιολογικών προϊόντων φυτικής, ζωικής παραγωγής και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και τους όρους εισαγωγής βιολογικών προϊόντων από τρίτες χώρες», όπως ισχύει κάθε φορά.
- 1.24. Του αριθ. SPE-R-01/3/30-6-2011 Κανονισμού Πιστοποίησης Προϊόντων Εδικών Πτηνοτροφικών Εκτροφών του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, όπως ισχύει κάθε φορά.

2. Τις ενωσιακές διατάξεις:

- 2.1. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, όπως κάθε φορά ισχύει.
- 2.2. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου όπως κάθε φορά ισχύει.
- 2.3. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την

- κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου.
- 2.4. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου και ειδικότερα το Μέρος ΙΙ Τίτλος ΙΙ Κεφάλαιο Ι Τμήμα 2 που αφορά τον οίνο.
  - 2.5. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, όπως κάθε φορά ισχύει.
  - 2.6. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2007, για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91, όπως κάθε φορά ισχύει.
  - 2.7. Τον Κανονισμό (ΕΚ) 543/2008 της Επιτροπής για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου σχετικά με τους κανόνες εμπορίας για το κρέας πουλερικών, όπως κάθε φορά ισχύει
  - 2.8. Τον Κανονισμό (ΕΚ) 589/2008 για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου σχετικά με τις προδιαγραφές εμπορίας των αυγών, όπως κάθε φορά ισχύει.
  - 2.9. Τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 807/2014 της Επιτροπής για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και για τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων όπως κάθε φορά ισχύει.
  - 2.10. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 808/2014 της Επιτροπής σχετικά με τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) όπως κάθε φορά ισχύει.
  - 2.11. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 809/2014 της Επιτροπής για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση όπως κάθε φορά ισχύει.
  - 2.12. Τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 640/2014 της Επιτροπής για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και τους όρους απόρριψης ή ανάκτησης πληρωμών καθώς και τις διοικητικές κυρώσεις που εφαρμόζονται στις άμεσες ενισχύσεις, τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση όπως κάθε φορά ισχύει.
  - 2.13. Την αριθ. C (2015) 9170/11.12.2015 απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020, όπως τροποποιημένη ισχύει.
3. Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020 (ΠΑΑ 2014-2020) και ειδικότερα το σημείο 8.2.3 «Μ03 – Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (άρθρο 16)» όπως ισχύει κάθε φορά.
  4. Την αριθ. 74391/ΕΥΚΕ2634/13-7-2016 εγκύκλιο του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020».

5. Την αριθ. πρωτ. 116063/2106/12-11-2019 γνωμοδότηση του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, Εθνική Αρχή Συντονισμού, Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ).
6. Την αριθ. πρωτ. 3716/21-11-2019 σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ.
7. Την αριθ. πρωτ. 95198/27-11-2019 σύμφωνη γνώμη του ΟΠΕΚΕΠΕ.
8. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ο Υ Μ Ε

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΓΕΝΙΚΑ

Άρθρο 1

Σκοπός – Πεδίο εφαρμογής

1. Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι ο καθορισμός του θεσμικού πλαισίου για τη διαχείριση, παρακολούθηση και εφαρμογή του Υπομέτρου 3.1 “Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας”, στο πλαίσιο του Μέτρου 3 «Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 που αποσκοπεί στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών γεωργικών προϊόντων, βάμβακος και τροφίμων με την αξιοποίηση των συστημάτων ποιότητας.

Ειδικότερα, το Υπομέτρο αποσκοπεί:

- Στην υποστήριξη της αύξησης της αξίας του γεωργικού προϊόντος στις αγροτικές περιοχές, μέσω της πιστοποίησης βάσει αναγνωρίσιμων από τον καταναλωτή προτύπων.
- Στη δημιουργία συνθηκών για την διασφάλιση υψηλών επιδόσεων ποιότητας για τα προϊόντα με έμφαση στο συνδυασμό με εμπορεύσιμη ποσότητα.
- Στην καλύτερη πρόσβαση των παραγωγών στην αγορά με την αύξηση της αξιοπιστίας των ομάδων των παραγωγών ως σταθερών προμηθευτών πιστοποιημένου ποιοτικού προϊόντος με αποδεικνυόμενα επιθυμητά χαρακτηριστικά.

2. Το υπομέτρο εφαρμόζεται σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια.

Άρθρο 2

Φορείς αρμόδιοι για τη διαχείριση και εφαρμογή του υπομέτρου

1. Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ) του υπομέτρου είναι η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΕΥΔ ΠΑΑ), η οποία έχει και την αρμοδιότητα της συνολικής διαχείρισης και εφαρμογής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, όπως προβλέπεται στο ν. 4314/2014.
2. Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης (ΕΦΔ) του υπομέτρου είναι η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΕΥΕ ΠΑΑ).

3. Διοικητική υποστήριξη στον ΕΦΔ σε περιφερειακό επίπεδο παρέχουν οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας (ΔΑΟ) των οικείων αιρετών Περιφερειών ή οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων (εφεξής «ΔΑΟΚ»).

4. Οργανισμός Πληρωμής του υπομέτρου είναι ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ).

Άρθρο 3

Ορισμοί-Εννοιολογικοί Προσδιορισμοί-Επεξηγήσεις

1. Αίτηση:

α) Αίτηση στήριξης

Η αίτηση που υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος προκειμένου μετά την επιλογή της από τις αρμόδιες υπηρεσίες να υπαχθεί στο καθεστώς ενίσχυσης. Στην αίτηση συμπεριλαμβάνονται και τα απαιτούμενα κατά περίπτωση δικαιολογητικά.

β) Αίτηση πληρωμής

Η αίτηση που υποβάλλει ο δικαιούχος προκειμένου, μετά από σχετικό έλεγχο από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, να του καταβληθεί η αναλογούσα δημόσια οικονομική στήριξη (ενίσχυση). Η αίτηση συμπεριλαμβάνει και τον φάκελο πληρωμής, με τα απαιτούμενα κατά περίπτωση δικαιολογητικά.

2. Γεωργικό προϊόν

Αναφέρεται στα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, εξαιρουμένων των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) 1379/2013, όπως ισχύει κάθε φορά.

3. Δραστηριότητα μεταποίησης

Οι δραστηριότητες μεταποίησης που ενισχύονται στο πλαίσιο του υπομέτρου είναι η παραγωγή Οίνων ΠΟΠ/ΠΓΕ, καθώς και η βιολογική μεταποίηση με τελικό προϊόν γεωργικό προϊόν, δηλ. οι παρασκευαστικές δραστηριότητες της βιολογικής παραγωγής (Μεταποίηση/τυποποίηση) που πληρούν τις απαιτήσεις του Καν. (ΕΚ) 834/2007.

Σύμφωνα με τον ορισμό του Καν. (ΕΚ) 834/2007, με τον όρο «παρασκευή» νοούνται οι εργασίες διατήρησης ή/και μεταποίησης βιολογικών προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων της σφαγής και του τεμαχισμού, στην περίπτωση των κτηνοτροφικών προϊόντων), καθώς και η συσκευασία, η επισήμανση ή/και οι μεταβολές στη σχετική με τη βιολογική μέθοδο παραγωγής επισήμανση.

4. Δικαιούχος

Δικαιούχος είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή συλλογικό σχήμα για το οποίο έχει εκδοθεί απόφαση ένταξης πράξης.

5. Ενεργός γεωργός

Η ιδιότητα του ενεργού γεωργού ορίζεται στο άρθρο 9 του Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και εξειδικεύεται στην Υπουργική Απόφαση 104/7056/21-1-2015 «Εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013

του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (ΦΕΚ 147 Β'), και ειδικά το άρθρο 3 αυτής, όπως κάθε φορά ισχύει.

Ενδεικτικά, για τους ενεργούς γεωργούς ισχύουν τα κάτωθι:

- Γεωργοί που έλαβαν για το προηγούμενο οικονομικό έτος άμεσες ενισχύσεις έως και 5.000 € θεωρούνται ενεργοί γεωργοί.
- Γεωργοί, οι οποίοι έλαβαν για το προηγούμενο οικονομικό έτος άμεσες ενισχύσεις άνω των 5.000 € θεωρούνται ενεργοί γεωργοί, εφόσον αποδεικνύουν ότι το ετήσιο ποσό των άμεσων ενισχύσεων είναι τουλάχιστον το 5% των συνολικών εσόδων, που αποκτήθηκαν από μη γεωργικές δραστηριότητες κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος.
- Ως έσοδα που αποκτήθηκαν από γεωργικές δραστηριότητες νοούνται τα έσοδα που απέκτησε ο γεωργός από τη γεωργική του δραστηριότητα, περιλαμβανομένης της ενωσιακής στήριξης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), καθώς και οποιασδήποτε εθνικής ενίσχυσης, η οποία χορηγείται για γεωργικές δραστηριότητες. Περιλαμβάνονται επίσης τα έσοδα από την μεταποίηση γεωργικών προϊόντων της εκμετάλλευσης, υπό τον όρο ότι τα μεταποιημένα προϊόντα παραμένουν στην κυριότητα του γεωργού και από την εν λόγω μεταποίηση προκύπτει άλλο γεωργικό προϊόν.
- Οι σχετικοί έλεγχοι γίνονται βάσει των δεδομένων που τηρούνται στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.).

Σε κάθε περίπτωση, για την ιδιότητα του ενεργού γεωργού ισχύουν οι όροι και προϋποθέσεις της αριθ. 104/7056/21-1-2015 Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει κάθε φορά.

6. Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ)

Ως Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης νοείται η μοναδική αίτηση χορήγησης ενίσχυσης που καλείται να υποβάλει ο/η γεωργός κατ' έτος, προκειμένου να του καταβληθούν οι ενισχύσεις των καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Καν.1306/2013, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά.

7. Επιχειρηματίας

Για τους σκοπούς της παρούσας και ειδικά σε ό,τι αφορά το σύστημα ποιότητας της βιολογικής γεωργίας, ο όρος «επιχειρηματίας» αναφέρεται στον παραγωγό που εντάσσεται στο σύστημα ελέγχου της βιολογικής γεωργίας.

8. Κλάδος παραγωγής

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ως διακριτός «κλάδος παραγωγής» εντός μιας εκμετάλλευσης νοείται το σύνολο του φυτικού ή ζωικού κεφαλαίου ή των εγκαταστάσεων της εκμετάλλευσης που συντελούν στην παραγωγή του ίδιου προϊόντος.

9. Κριτήρια επιλεξιμότητας

Προϋποθέσεις ένταξης στο υπομέτρο τύπου ΝΑΙ/ΟΧΙ.

10. Μη συμμόρφωση

Οποιαδήποτε περίπτωση μη εκπλήρωσης εν όλω ή εν μέρει των κριτηρίων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων ή των λοιπών υποχρεώσεων που συνδέονται με τους όρους χορήγησης της στήριξης στο πλαίσιο της παρούσας.

11. Μητρώο Βιοκαλλιεργητών

Μητρώο Βιοκαλλιεργητών ονομάζεται η Ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων Μητρώου Οργανισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης και επιχειρήσεων (ΗΒΔ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αριθ. 1841/89927/5-8-2016 (ΦΕΚ 2457 Β΄) τροποποίηση της αριθ. 2289/161795/19-12-2014 (ΦΕΚ 3464 Β΄) απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

12. Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ)

Είναι το πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης, ελέγχου και υλοποίησης των μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ).

13. Ομάδα γεωργών

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ως «ομάδες γεωργών» αναφέρονται οι συλλογικοί φορείς που συμμετέχουν στο υπομέτρο. Οι ομάδες γεωργών πρέπει να είναι φορείς καταχωρισμένοι στο Μητρώο του άρθρου 19 του ν. 4384/2016 (ΦΕΚ 78 Α΄) ή που έχουν αναγνωρισθεί σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην υ.α. 397/18235/2017 (ΦΕΚ 601 Β΄) και να πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 6 της παρούσας.

14. Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης (ΟΕΠ)

Οργανισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης (ΟΕΠ) αναφέρεται ο εγκεκριμένος από το ΥΠΑΑΤ φορέας στον οποίο ανατίθεται η διενέργεια ελέγχων και πιστοποίησης στον τομέα της βιολογικής παραγωγής σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 834/2007.

15. Πάγιες δαπάνες

Πάγιες δαπάνες νοούνται οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την εισαγωγή συστήματος ποιότητας που λαμβάνει στήριξη και η ετήσια εισφορά συμμετοχής στο εν λόγω σύστημα, συμπεριλαμβανομένων, όπου χρειάζεται, των δαπανών για τους ελέγχους που απαιτούνται με σκοπό την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τις προδιαγραφές του συστήματος.

16. Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ)

Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) είναι το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων όπου καταχωρίζονται τα δεδομένα που αφορούν στα επενδυτικά σχέδια των ιδιωτών που αιτούνται κρατική ενίσχυση.

17. Πράξη

Η επενδυτική πρόταση όπως αυτή εγκρίθηκε στην Απόφαση Ένταξης πράξεων και αποτυπώνεται στο ΠΣΚΕ.

18. Προφανές σφάλμα

Ως περιπτώσεις προφανών σφαλμάτων είναι δυνατόν να αναγνωρίζονται ενδεικτικά αναριθμητισμοί ή αναγραμματισμοί, λάθη στα δεκαδικά ψηφία, λάθος στον ΑΦΜ ή στο όνομα του δικαιούχου.

19. Πρωτογενής κλάδος παραγωγής / πρωτογενές προϊόν

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ο «πρωτογενής κλάδος παραγωγής» όσον αφορά μια δραστηριότητα μεταποίησης είναι ο κλάδος φυτικής ή ζωικής παραγωγής που παράγει τη βασική πρώτη ύλη («πρωτογενές προϊόν») που χρησιμοποιείται στη δραστηριότητα μεταποίησης.

20. Συνθήκη

Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β**ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ - ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΤΗΡΙΞΗΣ****Άρθρο 4****Επιλέξιμα συστήματα ποιότητας**

1. Στο πλαίσιο του παρόντος υπομέτρου παρέχεται στήριξη σε γεωργούς ή ομάδες γεωργών που συμμετέχουν στα συστήματα ποιότητας που καθορίζονται στο άρθρο 2 της κ.υ.α. 2259/16-3-2018 (ΦΕΚ 1032 Β'), εφόσον πρόκειται για «νέες συμμετοχές» κατά την έννοια του άρθρου 5.

2. Επιλέξιμα είναι τα ακόλουθα συστήματα ποιότητας, τα οποία διέπονται από τις διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας, βάσει των οποίων θεσπίστηκαν, και της εθνικής νομοθεσίας, βάσει των οποίων εφαρμόζονται στην ελληνική επικράτεια:

α) Βιολογική παραγωγή (ΒΠ), σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 834/2007, καθώς και τις ισχύουσες κάθε φορά εθνικές διατάξεις (υ.α. 2543/103240/2-10-2017 (ΦΕΚ 3529 Β')). Για τους σκοπούς του παρόντος υπομέτρου, θεωρούνται διακριτά τα τρία είδη δραστηριότητας της Βιολογικής παραγωγής (εφεξής «είδη πιστοποίησης»):

- αα) Φυτική παραγωγή
- ββ) Ζωική παραγωγή
- γγ) Μεταποίηση

β) Προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις στον αμπελοοινικό τομέα (Οίνοι ΠΟΠ/ΠΓΕ), σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 1308/2013, Μέρος ΙΙ Τίτλος ΙΙ Κεφάλαιο Ι Τμήμα 2, καθώς και τις ισχύουσες κάθε φορά εθνικές διατάξεις (κ.υ.α. 5833/155045/12-12-2013 (ΦΕΚ 3324 Β')). Για τους σκοπούς του παρόντος υπομέτρου, θεωρούνται διακριτές οι δύο κατηγορίες πιστοποίησης των Οίνων ΠΟΠ/ΠΓΕ (εφεξής «είδη πιστοποίησης»):

- αα) Οίνοι ΠΟΠ
- ββ) Οίνοι ΠΓΕ

γ) Προϊόντα Ειδικών Πτηνοτροφικών Εκτροφών (προϊόντα Ε.Π.Ε.), σε συμμόρφωση με τους Καν. (ΕΚ) 543/2008 και Καν. (ΕΚ) 589/2008, για το κρέας πουλερικών και τα αυγά ορνίθων αντίστοιχα, καθώς και τις ισχύουσες κάθε φορά εθνικές διατάξεις (κ.υ.α. 313875/7-12-2004 (ΦΕΚ 1844 Β')), Κανονισμός Πιστοποίησης SPE-R-01/3/30-6-2011 του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ). Για τους σκοπούς του παρόντος υπομέτρου, θεωρούνται διακριτά τα δύο είδη δραστηριότητας των Προϊόντων Ε.Π.Ε. (εφεξής «είδη πιστοποίησης»):

- αα) Παραγωγή κρέατος πουλερικών
- ββ) Παραγωγή αυγών ορνίθων

3. Όσον αφορά τα συστήματα ποιότητας της Βιολογικής παραγωγής και των Προϊόντων Ε.Π.Ε., ως «συμμετοχή στο σύστημα ποιότητας» νοείται η ύπαρξη σύμβασης εν ισχύ του παραγωγού με αναγνωρισμένο ΟΕΠ ή τον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, αντίστοιχα. Όσον αφορά το σύστημα των Οίνων ΠΟΠ/ΠΓΕ, ως «συμμετοχή στο σύστημα ποιότητας» νοείται η εγγραφή του παραγωγού στο Μητρώο Εγκεκριμένων Επιχειρήσεων του άρθρου 7 της κ.υ.α. 5833/155045/12-12-2013 (ΦΕΚ 3324 Β'), όπως τροποποιημένη ισχύει.

4. Επιτρέπεται η ενίσχυση δικαιούχου για συμμετοχή σε περισσότερα του ενός συστήματα ποιότητας/είδη πιστοποίησης για τον ίδιο ή διαφορετικούς κλάδους παραγωγής.

Άρθρο 5

Νέα συμμετοχή σε σύστημα ποιότητας

A. Νέα συμμετοχή και αρχική συμμετοχή σε σύστημα ποιότητας

1. Για τους σκοπούς της παρούσας, οι «νέες συμμετοχές» στα συστήματα ποιότητας του άρθρου 4, παρ. 2, περιλαμβάνουν και τις συμμετοχές που ξεκίνησαν κατά τα πέντε προηγούμενα έτη πριν από την αίτηση στήριξης.

2. Η ημερομηνία που ξεκίνησε η συμμετοχή ενός παραγωγού σε ένα σύστημα ποιότητας, όπως περιγράφεται στο άρθρο 4, παρ. 3, συνιστά την «αρχική συμμετοχή» του παραγωγού, και καθορίζεται ανά σύστημα ποιότητας και είδος πιστοποίησης ως ακολούθως:

α) Στο σύστημα της Βιολογικής παραγωγής, ως αρχική συμμετοχή ορίζεται η ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης του παραγωγού με τον ΟΕΠ για την ένταξη του παραγωγού («επιχειρηματία») στο σύστημα ελέγχου της βιολογικής παραγωγής όσον αφορά το επιλεγμένο είδος πιστοποίησης.

β) Στο σύστημα ποιότητας των Οίνων ΠΟΠ/ΠΓΕ, ως αρχική συμμετοχή για το επιλεγμένο είδος πιστοποίησης ορίζεται η ημερομηνία έκδοσης του πρώτου Πιστοποιητικού Οίνου του παραγωγού για το εν λόγω είδος πιστοποίησης.

γ) Για τα Προϊόντα Ε.Π.Ε., ως αρχική συμμετοχή για κάθε είδος πιστοποίησης ορίζεται η ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης ελέγχου για την χορήγηση πιστοποίησης (εφεξής «σύμβαση ένταξης») μεταξύ του παραγωγού και του φορέα πιστοποίησης, ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ.

3. Για τον έλεγχο της αρχικής συμμετοχής ανά σύστημα ποιότητας / είδος πιστοποίησης λαμβάνονται τα εξής:

α) Για το σύστημα της βιολογικής παραγωγής, τα στοιχεία που τηρούνται στο Μητρώο Βιοκαλλιεργητών του άρθρου 4 της υ.α. 2289/161795/19-12-2014 (ΦΕΚ 3464 Β'), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

β) Για το σύστημα ποιότητας των Οίνων ΠΟΠ/ΠΓΕ, τα στοιχεία που τηρούνται στο Μητρώο Εγκεκριμένων Επιχειρήσεων, σε συνδυασμό με τα στατιστικά στοιχεία πιστοποίησης οίνου που τηρούνται από τις οικείες ΔΑΟΚ, σύμφωνα με τα άρθρα 7, 13 παρ. 7 και 22 παρ. 1 της κ.υ.α. 5833/155045/12-12-2013 (ΦΕΚ 3324 Β'), όπως τροποποιημένη ισχύει.

γ) Για το σύστημα των προϊόντων Ε.Π.Ε., ισχύουν τα μητρώα που τηρεί ο αρμόδιος φορέας πιστοποίησης του συστήματος ποιότητας, ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, σύμφωνα με το άρθρο 8 της κ.υ.α. 313875/7-12-2004 (ΦΕΚ 1844 Β').

4. Νέα συμμετοχή παραγωγού ο οποίος είχε προηγούμενα συμμετάσχει στο ίδιο σύστημα ποιότητας / είδος πιστοποίησης και η συμμετοχή διακόπηκε (έληξε ή καταγγέλθηκε η σύμβαση πιστοποίησης ή, στην περίπτωση των Οίνων ΠΟΠ/ΠΓΕ, έγινε διαγραφή από το οικείο Μητρώο) ύστερα από την έκδοση της παρούσας απόφασης, δεν είναι επιλέξιμη στο πλαίσιο του υπομέτρου.

Β. Διάρκεια στήριξης και έτος υλοποίησης

1. Η στήριξη του υπομέτρου παρέχεται για ετήσιες περιόδους, εφεξής «έτη υλοποίησης».

2. Η ελάχιστη διάρκεια παραμονής στο υπομέτρο είναι ένα (1) έτος υλοποίησης και η μέγιστη διάρκεια στήριξης είναι πενταετής, δηλ. για πέντε έτη υλοποίησης του υπομέτρου ή έως την ημερομηνία συμπλήρωσης πέντε (5) ετών από την αρχική συμμετοχή του εκάστοτε δικαιούχου στο σύστημα ποιότητας/είδος πιστοποίησης, όπως αυτή καθορίζεται σύμφωνα με το Τμήμα Α, παρ. 2 του παρόντος άρθρου, εάν αυτή προηγείται χρονικά.

3. Στην περίπτωση αρχικής συμμετοχής του δικαιούχου πριν από την αίτηση για στήριξη, η μέγιστη πενταετής διάρκεια μειώνεται κατά τον αριθμό των ετών που έχουν παρέλθει μεταξύ της αρχικής συμμετοχής στο σύστημα ποιότητας και της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης για τη στήριξη, υπό την προϋπόθεση ότι κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης για στήριξη υπολείπεται χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός (1) έτους υλοποίησης μέχρι τη συμπλήρωση πέντε (5) ετών από την αρχική συμμετοχή του δικαιούχου στο σύστημα ποιότητας/είδος πιστοποίησης.

4. Το πρώτο έτος υλοποίησης ξεκινά την ημερομηνία έναρξης της περιόδου υποβολής των αιτήσεων στήριξης και λήγει την ημερομηνία συμπλήρωσης ενός ημερολογιακού έτους από αυτήν. Κάθε επόμενο έτος υλοποίησης ξεκινά και λήγει στις ίδιες ημερομηνίες των επόμενων ετών.

5. Εάν η ημερομηνία συμπλήρωσης πέντε (5) ετών από την αρχική συμμετοχή του δικαιούχου στο σύστημα ποιότητας λαμβάνει χώρα μεσούμενος του εκάστοτε έτους υλοποίησης του υπομέτρου, το τελευταίο έτος υλοποίησης για τον εν λόγω δικαιούχο είναι δυνατό να μην έχει πλήρη ετήσια διάρκεια. Στην περίπτωση αυτή, ο δικαιούχος δύναται είτε (α) να υποβάλει αίτημα πληρωμής για το τμήμα του έτους υλοποίησης που είναι επιλέξιμο, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στο άρθρο 11, παρ. 6, είτε (β) να ακολουθήσει τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 17, Τμήμα Β για την οικειοθελή διακοπή των δεσμεύσεών του.

Άρθρο 6

Επιλεξιμότητα υποψηφίων - Δικαιούχοι

1. α) Για όλα τα επιλέξιμα συστήματα ποιότητας του άρθρου 4, παρ. 2 της παρούσας, δικαιούχοι δύνανται να είναι ενεργοί γεωργοί, όπως ορίζονται στο άρθρο 3, παρ. 5 της παρούσας, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία υποβάλλουν ετησίως Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ) (εφεξής «γεωργοί»).

β) Εκτός από τα είδη πιστοποίησης της βιολογικής φυτικής και ζωικής παραγωγής, για τα λοιπά επιλέξιμα συστήματα ποιότητας/είδη πιστοποίησης του άρθρου 4, παρ. 2 της παρούσας, δικαιούχοι του υπομέτρου δύνανται να είναι και ομάδες γεωργών, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3, παρ. 13 της παρούσας.

2. Δεν μπορούν να είναι δικαιούχοι του υπομέτρου:

- α) Όσοι έχουν ενταχθεί στο καθεστώς της Πρόωρης Συνταξιοδότησης, καθώς και οι σύζυγοι αυτών,
- β) Διάδοχοι πρόωρης συνταξιοδότησης για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση αποκλεισμού από τη λήψη οποιασδήποτε ενίσχυσης από τον αγροτικό τομέα για δέκα έτη, εφόσον δεν έχει παρέλθει το διάστημα αποκλεισμού τους κατά το διάστημα υποβολής της αίτησης στήριξης,
- γ) Για το σύστημα ποιότητας της βιολογικής παραγωγής, όσοι έχουν ενταχθεί στο υπομέτρο 11.2 του ΠΑΑ 2014-2020 για το ίδιο είδος πιστοποίησης, ανεξάρτητα εάν πληρούν την προϋπόθεση της νέας συμμετοχής όπως αυτή ορίζεται στο Άρθρο 5, Τμήμα Α της παρούσας.
- δ) Γεωργοί που ενισχύθηκαν για το ίδιο είδος πιστοποίησης βιολογικής παραγωγής από το Μέτρο 132 του ΠΑΑ 2007-2013 και ολοκλήρωσαν τις δεσμεύσεις τους, ανεξαρτήτως κλάδου παραγωγής.
- ε) Γεωργοί για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξη πράξης τους στο Μέτρο 132 του ΠΑΑ 2007-2013 και η σχετική επιστροφή του ποσού εκκρεμεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΤΗΡΙΞΗΣ – ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Άρθρο 7

Ειδικοί όροι στήριξης Βιολογικής παραγωγής

1. Οι γεωργοί με επιλεγμένο είδος πιστοποίησης την βιολογική φυτική ή ζωική παραγωγή αναλαμβάνουν να εντάξουν στο σύστημα της Βιολογικής παραγωγής έναν ή περισσότερους κλάδους παραγωγής που ανήκουν στην εκμετάλλευσή τους όπως αυτή δηλώνεται κατ' έτος στην ΕΑΕ τους.
2. Το είδος πιστοποίησης της βιολογικής μεταποίησης ενός γεωργού δύναται να ενισχυθεί από το υπομέτρο εφόσον ο δικαιούχος πιστοποιείται για την παραγωγή τόσο του πρωτογενούς όσο και του μεταποιημένου προϊόντος, ανεξάρτητα εάν η μεταποιητική δραστηριότητα πραγματοποιείται εντός της εκμετάλλευσης του δικαιούχου ή μέσω υπεργολάβου. Ο πρωτογενής κλάδος παραγωγής πρέπει να περιλαμβάνεται στην εκμετάλλευση του δικαιούχου όπως αυτή δηλώνεται κατ' έτος στην ΕΑΕ του, ωστόσο η πρωτογενής παραγωγική δραστηριότητα δεν απαιτείται να ενισχύεται για το υπομέτρο.
3. Επιλέξιμες για ενίσχυση από το υπομέτρο ως προς τις δαπάνες πιστοποίησης είναι δραστηριότητες που το παραγόμενο προϊόν τους περιλαμβάνεται στα γεωργικά προϊόντα του παραρτήματος Ι της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), όπως αυτά δύνανται να καθοριστούν ειδικότερα στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος του άρθρου 12.

Άρθρο 8**Ειδικοί όροι στήριξης Οίνων ΠΟΠ/ΠΓΕ**

1. Τα είδη πιστοποίησης των Οίνων ΠΟΠ/ΠΓΕ ενός γεωργού δύνανται να ενισχυθούν από το υπομέτρο εφόσον η εκμετάλλευση του δικαιούχου, όπως δηλώνεται κατ' έτος στην ΕΑΕ, περιλαμβάνει τον πρωτογενή κλάδο παραγωγής, ανεξάρτητα εάν η μεταποιητική δραστηριότητα πραγματοποιείται εντός της εκμετάλλευσης του δικαιούχου ή μέσω υπεργολάβου.
2. Στο πλαίσιο του παρόντος υπομέτρου, δεν ενισχύεται η πιστοποίηση του ποικιλιακού οίνου.

Άρθρο 9**Ειδικοί όροι στήριξης Προϊόντων Ε.Π.Ε.**

1. Επιλέξιμες για τη στήριξη του υπομέτρου είναι οι δραστηριότητες παραγωγής προϊόντων Ε.Π.Ε. γεωργών ή ομάδων γεωργών που αναλαμβάνουν να πιστοποιούν το σύνολο ή μέρος της παραγωγής τους για κάθε έτος υλοποίησης καθ' όλη τη διάρκεια συμμετοχής στο υπομέτρο, είτε για ίδια εμπορία είτε ως προμηθευτές συνεργαζόμενων επιχειρήσεων.
2. Στην περίπτωση των ομάδων γεωργών, ο δικαιούχος που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο του υπομέτρου θεωρείται ότι εκπροσωπεί μέλη του (εφεξής «ωφελούμενα μέλη»). Τα ωφελούμενα μέλη μπορούν να αποτελούν υπο-σύνολο των μελών της ομάδας, αλλά σε κάθε περίπτωση πρέπει να περιλαμβάνονται ως μέλη στο Μητρώο μελών του. Τα ωφελούμενα μέλη και τα στοιχεία των εκμεταλλεύσεών τους δηλώνονται στην κατάσταση ωφελούμενων μελών, που αποτελεί μέρος τόσο της αίτησης στήριξης όσο και των αιτήσεων πληρωμής της ομάδας προκειμένου να επαληθευτεί η τήρηση των όρων στήριξης για τη δραστηριότητα για την οποία η υποψήφια ή δικαιούχος ομάδα, αντίστοιχα, αιτείται την ένταξη ή ενίσχυση στο πλαίσιο του υπομέτρου. Τα μέλη της κατάστασης ωφελούμενων μελών, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού αυτών, μπορούν να μεταβάλλονται από έτος σε έτος υλοποίησης. Κάθε μέλος που περιλαμβάνεται ετησίως στην κατάσταση ωφελούμενων μελών οφείλει να πληροί τις δεσμεύσεις που περιγράφονται αναλυτικά στο άρθρο 10.
3. Στο πλαίσιο του παρόντος υπομέτρου, δύνανται ενισχύεται η πιστοποίηση λοιπών καθετοποιημένων δραστηριοτήτων του δικαιούχου (Σφαγεία/Τυποποιητήρια-Τεμαχιστήρια και Συσκευαστήρια/Ωσκοπικά Κέντρα Αυγών), έως την ποσότητα που ιδιοπαράγει ο δικαιούχος μέσω της ενισχυόμενης από το υπομέτρο δραστηριότητας εκτροφής.

Άρθρο 10**Δεσμεύσεις δικαιούχων**

1. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας, όπως περιγράφονται στο Κεφάλαιο Β της παρούσας, που οφείλουν να τηρούν οι δικαιούχοι καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης είναι τα ακόλουθα:
  - α) να έχουν εν ισχύ σύμβαση πιστοποίησης με αναγνωρισμένο φορέα πιστοποίησης για το ενταγμένο σύστημα ποιότητας/είδος πιστοποίησης και, ειδικά για τους Οίνους ΠΟΠ/ΠΓΕ, να παραμένουν εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εγκεκριμένων Επιχειρήσεων. Οποιαδήποτε διακοπή της συμμετοχής στο

σύστημα ποιότητας κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης, να αποκαθίσταται εντός διαστήματος όχι μεγαλύτερο του τριμήνου.

β) Οι γεωργοί να διατηρούν την ιδιότητα του ενεργού γεωργού για κάθε έτος συμμετοχής στο υπομέτρο και να υποβάλουν κατ' έτος Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ). Στην περίπτωση των προϊόντων Ε.Π.Ε., εφόσον δικαιούχος είναι ομάδα γεωργών, τα μέλη του φορέα οφείλουν να έχουν την ιδιότητα του ενεργού γεωργού και να υποβάλουν ΕΑΕ για κάθε έτος υλοποίησης που συμμετέχουν ως ωφελούμενα μέλη του δικαιούχου.

γ) Οι ομάδες γεωργών να διατηρούν τους όρους αναγνώρισής τους ή/και την εγγραφή τους στο αντίστοιχο Μητρώο.

2. Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν οι δικαιούχοι έως την ολοκλήρωση της πράξης τους είναι οι ακόλουθες:

α) Να παρέχουν κάθε σχετική πληροφόρηση προκειμένου να διευκολύνουν κάθε αρμόδιο φορέα που παρακολουθεί την εφαρμογή του υπομέτρου.

β) Να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιαδήποτε παραστατικά και δικαιολογητικά ζητηθούν και να παρέχουν πρόσβαση στα λογιστικά βιβλία σε όλες τις αρμόδιες εθνικές ή ενωσιακές ελεγκτικές αρχές.

γ) Ο φάκελος δικαιούχου με τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται σε ηλεκτρονική μορφή τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή στο ΠΣΚΕ. Οι δικαιούχοι να τηρούν σε έντυπη μορφή όσα παραστατικά ή άλλα δικαιολογητικά δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά για πέντε επιπλέον έτη από την 31η Δεκεμβρίου του έτους της τελευταίας πληρωμής του εκάστοτε δικαιούχου.

δ) Να αποδέχονται την επεξεργασία και δημοσιοποίηση των προσωπικών δεδομένων τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 111-113 του Καν. (ΕΕ) 1306/2013. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις του Καν. (ΕΚ) 45/2001 και του Καν. (ΕΕ) 2016/679 περί προστασίας των δεδομένων, όπως ισχύουν.

ε) Να εφαρμόζουν το ενταγμένο σύστημα ποιότητας και να τηρούν τις δεσμεύσεις που περιγράφονται στο εν λόγω σύστημα σε κάθε έτος υλοποίησης της πράξης.

στ) Να υποβάλουν αίτηση πληρωμής για κάθε έτος υλοποίησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 της παρούσας.

ζ) Να προσκομίζουν στον ΟΠΕΚΕΠΕ ή στον φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, μαζί με την αίτηση πληρωμής, αποδεικτικό πιστοποίησης του επιλεγμένου συστήματος ποιότητας/είδους πιστοποίησης για κάθε έτος υλοποίησης, καθώς και τα απαραίτητα παραστατικά και δικαιολογητικά για την επαλήθευση της ύπαρξης και ακρίβειας των πληρωμών που πραγματοποίησαν και της τήρησης των λοιπών δεσμεύσεων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 19.

η) Να διατηρούν τις ιδιότητες και τις δραστηριότητες για τις οποίες βαθμολογήθηκαν κατά τον διοικητικό έλεγχο της αίτησης στήριξης.

θ) Οι γεωργοί να δηλώνουν στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ) ως μέρος της εκμετάλλευσής τους το φυτικό και ζωικό κεφάλαιο που συνδέεται με την ενισχυόμενη δραστηριότητα. Εφόσον ενισχυόμενη από το υπομέτρο ως προς τις δαπάνες πιστοποίησης είναι μια δραστηριότητα μεταποίησης, η παρούσα δέσμευση αφορά τον πρωτογενή κλάδο παραγωγής. Στην περίπτωση των Προϊόντων Ε.Π.Ε., εφόσον δικαιούχος του υπομέτρου είναι ομάδα γεωργών, η παρούσα δέσμευση αφορά κάθε ένα από τα ωφελούμενα μέλη της ομάδας για το εν λόγω έτος υλοποίησης, όπως αυτά δηλώνονται στην εξεταζόμενη αίτηση πληρωμής. Για την διαπίστωση της τήρησης της παρούσας δέσμευσης, εξετάζεται η ΕΑΕ του ίδιου έτους, ωστόσο σε περίπτωση δραστηριότητας μεταποίησης δύναται να ληφθεί υπόψη η ΕΑΕ του προηγούμενου έτους, εάν ενδείκνυται λόγω του είδους της δραστηριότητας.

ι) Να αποδεικνύουν όποτε ζητηθεί ότι η ενισχυόμενη μεταποιητική δραστηριότητα πραγματοποιείται σε νόμιμες εγκαταστάσεις. Εάν η ενισχυόμενη μεταποιητική δραστηριότητα πραγματοποιείται μέσω υπεργολάβου, η σύμβαση υπεργολαβίας να αποδεικνύεται μέσω κατάλληλου συμφωνητικού.

ια) Να γνωστοποιούν στην αρμόδια ΔΑΟΚ οποιαδήποτε μεταβολή στα στοιχεία του δικαιούχου και της εκμετάλλευσης που περιλαμβάνονται στην ενταγμένη πράξη.

3. Η εκμετάλλευση δεν πρέπει να χρηματοδοτείται άμεσα ή έμμεσα από δύο διαφορετικές Εθνικές ή Ενωσιακές πηγές για την ίδια δαπάνη. Για το λόγο αυτό δεν ενισχύονται από το παρόν υπομέτρο:

- i. δικαιούχοι που εντάσσονται στις δράσεις 11.2 του Μέτρου 11 για το ίδιο είδος πιστοποίησης,
- ii. ομάδες γεωργών με εγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο του Καν. (ΕΕ) 1308/2013 που περιλαμβάνει παρόμοια δράση πιστοποίησης προϊόντων ποιότητας για το ίδιο είδος πιστοποίησης,
- iii. γεωργοί που είναι μέλη ομάδων γεωργών με εγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο που περιλαμβάνει παρόμοια δράση πιστοποίησης προϊόντων ποιότητας και ωφελούνται ως μέλη από την εν λόγω δράση για το ίδιο είδος πιστοποίησης.

Για την αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης πραγματοποιούνται διασταυρωτικοί έλεγχοι πριν την καταβολή της ενίσχυσης για κάθε αίτηση πληρωμής, με ευθύνη του ΕΦΔ σε συνεργασία με τις κατά περίπτωση συναρμόδιες υπηρεσίες.

Εάν διαπιστωθεί η υπαγωγή του δικαιούχου σε πλαίσιο χρηματοδότησης των επιλέξιμων δαπανών του από άλλη πηγή, οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης του, το εύρημα αυτό συνιστά μη τήρηση των όρων χορήγησης της ενίσχυσης και επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις.

Άρθρο 11

Επιλέξιμες δαπάνες – Ύψος ενίσχυσης

1. Επιλέξιμες είναι οι πάγιες δαπάνες για τη νέα συμμετοχή στο σύστημα ποιότητας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3, παρ. 3 της κ.υ.α. 2259/16-3-2018 (ΦΕΚ 1032 Β').
2. Η ετήσια ενίσχυση καταβάλλεται στον δικαιούχο σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 3, παρ. 2 της κ.υ.α. 2259/16-3-2018 (ΦΕΚ 1032 Β').
3. Για κάθε σύστημα ποιότητας ανά εκμετάλλευση ισχύει ανώτατο ετήσιο ποσό ενίσχυσης, όπως καθορίζεται στον Πίνακα 1 του άρθρου 5 της κ.υ.α. 2259/16-3-2018 (ΦΕΚ 1032 Β').
4. Για τους δικαιούχους που ενισχύονται για περισσότερα του ενός είδη πιστοποίησης ή συστήματα ποιότητας για τον ίδιο ή διαφορετικούς κλάδους παραγωγής, το ετήσιο ύψος ενίσχυσης υπολογίζεται ως άθροισμα των επιμέρους ποσών, αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό της ενίσχυσης των 3.000 € ανά γεωργική εκμετάλλευση.
5. Επιλέξιμες δαπάνες ανά σύστημα ποιότητας:

α) Βιολογική παραγωγή

αα) Το ανώτατο ποσό ενίσχυσης ανά είδος πιστοποίησης στο σύστημα ποιότητας της Βιολογικής παραγωγής, όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 4, παρ. 2.α) της παρούσας, καθορίζεται σε 1.000 €/εκμετάλλευση/έτος, για κάθε είδος πιστοποίησης, και έως 2.020 €/εκμετάλλευση/έτος συνολικά για όλα τα είδη πιστοποίησης βιολογικής παραγωγής.

ββ) Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν υπηρεσίες πιστοποίησης, εξαιρουμένων τυχόν λοιπών εξόδων (π.χ. τόκοι, έκδοση πιστοποιητικών, τροποποίηση σύμβασης, χορήγηση αντιγράφων, κλπ), βάσει των παραστατικών του συνεργαζόμενου ΟΕΠ που υποβάλλει ο δικαιούχος.

Για τα είδη πιστοποίησης της βιολογικής φυτικής και ζωικής παραγωγής, στον προσδιορισμό των επιλέξιμων δαπανών λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες του παραστατικού που αναλογούν στην έκταση ή στον αριθμό ζώων των εγκεκριμένων δραστηριοτήτων, όπως περιλαμβάνονται στην οριστικοποιημένη ΕΑΕ του παραγωγού που συσχετίζεται με το έτος υλοποίησης και έχουν πιστοποιηθεί από τον ΟΕΠ για τη συμμόρφωσή τους.

Όσον αφορά το είδος πιστοποίησης της βιολογικής μεταποίησης, επιλέξιμες για ενίσχυση είναι οι δαπάνες του παραστατικού που αφορούν στην πιστοποίηση της μεταποιητικής δραστηριότητας και των προϊόντων αυτής.

β) Προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις στον αμπελοοινικό τομέα (Οίνοι ΠΟΠ/ΠΓΕ)

αα) Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν την πιστοποίηση Οίνων ΠΟΠ/ΠΓΕ έως 1.300 €/εκμετάλλευση/έτος, και περιλαμβάνουν:

i. Το ανταποδοτικό τέλος που καταβάλλεται ετησίως για την πραγματοποίηση της διαδικασίας πιστοποίησης Οίνων ΠΟΠ ή/και ΠΓΕ από τις αρμόδιες ΔΑΟΚ των Π.Ε., βάσει των ισχυουσών διατάξεων (κ.υ.α. 5833/155045/12-12-2013, όπως τροποποιημένη ισχύει).

ii. Το κόστος για την προμήθεια ταινιών ελέγχου για τα προϊόντα ΠΟΠ, έως 1000 €/έτος, που αντιστοιχεί στη συνολική ποσότητα οίνου ΠΟΠ των πιστοποιητικών οίνου που υποβάλλονται με την εξεταζόμενη αίτηση πληρωμής.

ββ) Δεν είναι επιλέξιμο στο πλαίσιο του υπομέτρου το κόστος των εργαστηριακών αναλύσεων για αριθμό δειγμάτων πέραν αυτών που συμπεριλαμβάνονται στα καταβληθέντα παράβολα.

γγ) Δεν είναι επιλέξιμο το κόστος πιστοποίησης που καταβάλλεται για ανακατάταξη οίνου.

γ) Προϊόντα Ειδικών Πτηνοτροφικών Εκτροφών (Καν. (ΕΚ) 543/2008 & Καν (ΕΚ) 589/2008) (Προϊόντα Ε.Π.Ε.)

αα) Επιλέξιμο είναι το κόστος πιστοποίησης έως το ποσό των 3.000 €/εκμετάλλευση/έτος, βάσει του επίσημου τιμοκαταλόγου του φορέα ελέγχου και πιστοποίησης, ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ. Για τις ομάδες γεωργών που ενισχύονται για το σύστημα ποιότητας των Προϊόντων Ε.Π.Ε., ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων ισούται με τον αριθμό των ωφελούμενων μελών της ομάδας που πληρούν τους όρους του άρθρου 9, παρ. 2.

ββ) Για τον προσδιορισμό των επιλέξιμων δαπανών, λαμβάνεται υπόψη το ζωικό κεφάλαιο της οριστικοποιημένης ΕΑΕ του δικαιούχου που συσχετίζεται με το έτος υλοποίησης. Αν ο δικαιούχος είναι ομάδα γεωργών, αθροίζονται τα στοιχεία των εκμεταλλεύσεων των ωφελούμενων μελών της ομάδας όπως αυτά δηλώνονται στις οριστικοποιημένες ατομικές τους ΕΑΕ, αλλά για κάθε μέλος το αναλογούν ποσό ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό ενίσχυσης για το σύστημα ποιότητας (3.000 €/εκμετάλλευση).

γγ) Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες του Ειδικού ελέγχου, καθώς και δαπάνες για δραστηριότητες που πραγματοποιούνται για λογαριασμό του δικαιούχου από συνεργαζόμενες επιχειρήσεις.

6. Για κάθε έτος υλοποίησης επιλέξιμες είναι οι πάγιες δαπάνες που αφορούν επακριβώς το χρονικό διάστημα του έτους υλοποίησης βάσει παραστατικών δαπανών. Οι δαπάνες των παραστατικών που αφορούν την παροχή υπηρεσιών διαρκείας (δαπάνες πιστοποίησης για τα συστήματα ποιότητας ΒΠ και

προϊόντων Ε.Π.Ε.) επιμερίζονται βάσει χρονικής αναλογίας (ημερολογιακών ημερών) προκειμένου να αντιστοιχιστούν με το έτος υλοποίησης.

7. Δεν είναι επιλέξιμος ο φόρος προστιθέμενης αξίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ

Άρθρο 12

Έκδοση και Δημοσιοποίηση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από εισήγηση του ΕΦΔ και με τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ, εκδίδεται Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την υποβολή αιτήσεων στήριξης, προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι να ενταχθούν στο υπομέτρο 3.1.

2. Στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος της παρ. 1 του παρόντος άρθρου αναφέρονται:

- Ότι το υπομέτρο είναι συγχρηματοδοτούμενο από την Ε.Ε.,
- Το συνολικό ποσό της δημόσιας ενίσχυσης που διατίθεται, τα ποσά και ποσοστά στήριξης και το ανώτατο ύψος συνολικού επιλέξιμου κόστους ανά πράξη,
- Οι προϋποθέσεις και οι όροι επιλεξιμότητας τους οποίους πρέπει να πληρούν οι δυνητικοί δικαιούχοι, τα κριτήρια επιλογής όπως έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΑΑ 2014-2020, καθώς και το όριο της ελάχιστης βαθμολογίας που οφείλουν να συγκεντρώσουν οι υποψήφιοι για να ενταχθούν στο υπομέτρο,
- Η διαδικασία υποβολής των αιτήσεων στήριξης μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ),
- Ο τόπος και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο μπορούν να υποβάλονται οι αιτήσεις στήριξης,
- Το υπόδειγμα της αίτησης στήριξης και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που τη συνοδεύουν,
- Οι διαδικασίες για το διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων στήριξης και το χρονοδιάγραμμα που θα πρέπει να τηρηθεί, όπως διαδικασία αξιολόγησης, όργανα, τρόπος και προθεσμίες υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής,
- Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των δικαιούχων μετά την ένταξη τους, σχετικά με τα παρακάτω:
  - τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από την ένταξη τους στο υπομέτρο,
  - αποδοχή ελέγχων και επιτόπιων επισκέψεων από όλα τα εθνικά και κοινοτικά όργανα,
  - τήρηση και παροχή των απαραίτητων στοιχείων,
  - εφαρμογή δράσεων ενημέρωσης ή δημοσιότητας όπου απαιτείται,
  - αποδοχή ότι τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση που έχουν δηλωθεί στην αίτηση στήριξης επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών,
- Οι προβλεπόμενες κυρώσεις σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων εκ μέρους τους,
- Τα σημεία, τα αντίστοιχα στελέχη και το διαδικτυακό τόπο για την παροχή σχετικών πληροφοριών,

- Την ενημέρωση των ενδιαφερομένων ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 111 του Καν. 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις του Καν. (ΕΚ) 45/2001 και του Καν. (ΕΕ) 2016/679 περί προστασίας των δεδομένων.
- Άλλα απαιτούμενα στοιχεία και διαδικασίες όπως αυτά ορίζονται στις επιμέρους διατάξεις της παρούσας απόφασης ή κρίνονται απαραίτητα από τον ΕΦΔ ή τη Διαχειριστική Αρχή.

3. Για τη διευκόλυνση των δυνητικών δικαιούχων, η Πρόσκληση δύναται να συνοδεύεται ή να παραπέμπει σε αναλυτικό Οδηγό, με λεπτομέρειες σχετικά με τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες, καθώς και την παροχή διευκρινίσεων για τη συμπλήρωση και υποβολή της αίτησης στήριξης.

4. Δημοσιοποίηση πρόσκλησης.

α) Ο ΕΦΔ μεριμνά για την ευρεία δημοσιοποίηση, μέσω του τύπου ή/και ηλεκτρονικά, της Πρόσκλησης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης. Επιπλέον, η Πρόσκληση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», δημοσιεύεται στις ιστοσελίδες www.agrotikianartixi.gr και www.minagric.gr και κοινοποιείται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σε κάθε περίπτωση, τηρείται αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησής της.

β) Ο ΕΦΔ διαβιβάζει την Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος στις ΔΑΟΚ, οι οποίες προβαίνουν στη δημοσιοποίηση της Πρόσκλησης με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως δημοσίευση στα τοπικά έντυπα ή ηλεκτρονικά ΜΜΕ, αποστολή σε συλλογικούς φορείς της περιοχής αρμοδιότητάς τους που μπορούν να συμβάλλουν στην ευρύτερη δυνατή ενημέρωση του πληθυσμού και των δυνητικών δικαιούχων, κ.ά.

γ) Όπου ενδείκνυται, λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα δημοσιότητας με συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων, όπως οργάνωση ημερίδων.

δ) Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους Πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από την έδρα των εμπλεκόμενων φορέων, είτε μέσω του διαδικτύου.

5. Με ευθύνη του ΕΦΔ τα στοιχεία της Πρόσκλησης καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ. Με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου, που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ, τα στοιχεία της πρόσκλησης μεταφέρονται στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), ώστε να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη της διεπαφής που θα επιτρέπει την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων στήριξης.

Άρθρο 13

Υποβολή αιτήσεων στήριξης

1. Οι υποψήφιοι που έλαβαν γνώση της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος που αναφέρεται στο άρθρο 12 της παρούσας και επιθυμούν να ενταχθούν στο υπομέτρο, υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση στήριξης μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ). Εφόσον αυτή υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνουν μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της ηλεκτρονικής υποβολής.

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στήριξης, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η

εμπρόθεσμη οριστικοποίησή της είναι της αποκλειστικής ευθύνης του αιτούντα.

2. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν, εντός προθεσμίας που καθορίζεται στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, να υποβάλουν στην αρμόδια ΔΑΟΚ, φάκελο της αίτησης στήριξης, με τα απαιτούμενα συνοδευτικά δικαιολογητικά, όπως αυτά ορίζονται στην Πρόσκληση του άρθρου 12, παρ. 2 και 3.

3. Υποβάλλεται μία αίτηση στήριξης ανά υποψήφιο, στη ΔΑΟΚ της Περιφερειακής Ενότητας όπου βρίσκεται το τμήμα της εκμετάλλευσης που συνδέεται με το υπομέτρο.

4. Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, καθώς και τη δημοσιοποίηση στοιχείων τους. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας περί προστασίας των δεδομένων.

5. Κατά τη διάρκεια της περιόδου υποβολής των αιτήσεων στήριξης, η αίτηση στήριξης δύναται να απο-οριστικοποιηθεί μέσω του ΠΣΚΕ, προκειμένου να γίνει διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση αυτής, εφόσον δεν έχει παρέλθει η σχετική ημερομηνία που ορίζεται στη πρόσκληση. Εάν η διόρθωση αφορά και σε δικαιολογητικά που έχουν ήδη υποβληθεί σε έντυπη μορφή, αυτά αποστέλλονται εκ νέου στις ΔΑΟΚ, για την αντικατάστασή τους. Η απο-οριστικοποίηση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν. Μετά το πέρας της περιόδου υποβολής, οι υποψήφιοι δύναται να ανακαλέσουν εγγράφως την αίτηση στήριξης εν όλω ή εν μέρει ύστερα από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. (ΕΕ) 809/2014.

Άρθρο 14

Διοικητικός έλεγχος αιτήσεων στήριξης

1. Ο διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται με ευθύνη του ΕΦΔ, με τη διοικητική υποστήριξη των ΔΑΟΚ.

2. Ο διοικητικός έλεγχος πραγματοποιείται μέσω του ΠΣΚΕ και τα αποτελέσματά του αποτυπώνονται σε κατάλληλο φύλλο διοικητικού ελέγχου που υλοποιείται στο ΠΣΚΕ. Για τη πραγματοποίηση του ελέγχου, οι υπάλληλοι των ΔΑΟΚ αποκτούν πρόσβαση στις οριστικοποιημένες αιτήσεις των υποψηφίων και υποβάλλεται από μέρους τους υπεύθυνη δήλωση περί εμπιστευτικότητας και περί μη σύγκρουσης συμφερόντων. Σε περίπτωση ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων ενημερώνουν σχετικά τη ΔΑΟΚ και εξαιρούνται από την αξιολόγηση της σχετικής αίτησης.

3. Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου, οι ΔΑΟΚ μπορούν να ζητήσουν, εφόσον προβλέπεται στην πρόσκληση, την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, ενώ προβλέπονταν στην Πρόσκληση, δεν υποβλήθηκαν λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης. Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

4. Οι διοικητικοί έλεγχοι για την επαλήθευση των κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής αποτελούνται από οπτικούς ή/και μηχανογραφικούς ελέγχους και δύνανται να χρησιμοποιούν στοιχεία που έχει λάβει από άλλες υπηρεσίες, φορείς ή οργανισμούς, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 56 του Καν. (ΕΕ) 809/2014.

5. Αρχικά ελέγχεται η εμπρόθεσμη υποβολή μέσω του ΠΣΚΕ και εγγράφως, η πληρότητα και η συμμόρφωση των υποβληθεισών αιτήσεων ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Στη συνέχεια οι αιτήσεις βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής και προσδιορίζεται ο επιλέξιμος προϋπολογισμός της πράξης, αναλυμένος σε κατηγορίες δαπάνης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, λαμβάνοντας υπόψη τα ανώτατα ποσά στήριξης του άρθρου 11 της παρούσας, τα κατά περίπτωση αποδεικτικά τεκμηρίωσης των αιτούμενων δαπανών, καθώς και τα στοιχεία του φυσικού αντικείμενου όπως δηλώνονται στην αίτηση στήριξης.

Αιτήσεις στήριξης για τις οποίες, κατόπιν της ηλεκτρονικής υποβολής, ο δικαιούχος δεν προβεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας στην έγγραφη υποβολή του αποδεικτικού κατάθεσης, απορρίπτονται. Επίσης απορρίπτονται αιτήσεις στήριξης για τις οποίες δεν εμφανίζεται συμφωνία περιεχομένου ηλεκτρονικής αίτησης στήριξης με τα υποβληθέντα δικαιολογητικά, πλην των περιπτώσεων προφανών σφαλμάτων, καθώς και αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται εγγράφως χωρίς να έχει γίνει προηγουμένως ηλεκτρονική υποβολή στο ΠΣΚΕ.

6. Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης, οι ΔΑΟΚ διαβιβάζουν με εισήγησή τους προς την ΕΥΕ ΠΑΑ τα αποτελέσματα για τις αιτήσεις στήριξης αρμοδιότητάς τους. Η διαβίβαση πραγματοποιείται τόσο ηλεκτρονικά με την μετάπτωση των αιτήσεων στήριξης και των οριστικοποιημένων διοικητικών ελέγχων από το ΠΣΚΕ στο ΟΠΣΑΑ μέσω υπηρεσίας μετάπτωσης όσο και εγγράφως με την αποστολή των συνοπτικών αποτελεσμάτων από τις ΔΑΟΚ προς την ΕΥΕ ΠΑΑ.

7. Με βάση τις εισηγήσεις των ΔΑΟΚ, ο ΕΦΔ προβαίνει στην σύνταξη του προσωρινού Πίνακα Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου, συνολικού για όλη την επικράτεια, όπου παρουσιάζονται οι παραδεκτές και οι μη παραδεκτές αιτήσεις, σε φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Στον πίνακα επισημαίνονται:

- i. οι παραδεκτές αιτήσεις, των οποίων ο προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της Πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη του ελάχιστου ορίου που έχει τεθεί στην Πρόσκληση,
- ii. οι παραδεκτές αιτήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και την ελάχιστη βαθμολογία, αλλά δεν καλύπτονται από το όριο των διαθέσιμων πιστώσεων,
- iii. οι μη παραδεκτές αιτήσεις, οι οποίες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας ή την ελάχιστη βαθμολογία,
- iv. το οικονομικό αντικείμενο των αιτήσεων, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.

Ο πίνακας συνοδεύεται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΠΣΚΕ, για τη δυνατότητα υποβολής προσφυγής (ενδικοφανούς προσφυγής) κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999, τον τρόπο, τον τόπο και τις προθεσμίες υποβολής της εν λόγω προσφυγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 15 της παρούσας.

8. Ο προσωρινός Πίνακας δημοσιοποιείται με ανάρτηση στις ιστοσελίδες www.agrotikianartixi.gr και www.minagric.gr και κοινοποιείται στις κατά τόπους ΔΑΟΚ για ενέργειες δημοσιότητας, οι οποίες κατ' ελάχιστον περιλαμβάνουν την αποστολή ενημέρωσης σχετικά με την ανάρτηση του Πίνακα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση που έχει δηλώσει ο υποψήφιος στο ΠΣΚΕ.

Άρθρο 15

Ενδικοφανείς προσφυγές

1. Οι υποψήφιοι των οποίων οι αιτήσεις έχουν συμπεριληφθεί στον προσωρινό Πίνακα Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου έχουν το δικαίωμα υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής με την έννοια του άρθρου 25 του νόμου 2690/1999, κατά της σχετικής απόφασης των αποτελεσμάτων, σύμφωνα με την αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/2015 (ΦΕΚ 1822 Β') Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, όπως ισχύει κάθε φορά.

2. Το ανωτέρω δικαίωμα προσφυγής ασκείται άπαξ, εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μήνα από την επομένη της δημοσιοποίησης του προσωρινού Πίνακα Αποτελεσμάτων από τον ΕΦΔ σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 14 της παρούσας. Προσφυγές που υποβάλλονται εκτός των προβλεπομένων προθεσμιών δεν εξετάζονται.

Οι προσφυγές υποβάλλονται μέσω ΠΣΚΕ, σύμφωνα με σχετικό τυποποιημένο υπόδειγμα, μαζί με τα επιπλέον συνημμένα στοιχεία τους. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, το έγγραφο της ένστασης, όπως παράγεται από το ΠΣΚΕ, υποβάλλεται υπογεγραμμένο από τον προσφεύγοντα στην οικεία ΔΑΟΚ, συνοδευόμενο από όλα τα κατά περίπτωση σχετικά στοιχεία.

3. Οι προσφυγές εξετάζονται από τριμελείς επιτροπές εξέτασης προσφυγών που συνιστώνται σε επίπεδο ΔΑΟΚ από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας (ΔΑΟ) των αντίστοιχων Περιφερειών για το σκοπό αυτό και στις οποίες συμμετέχουν υπάλληλοι των οικείων ΔΑΟΚ. Εάν οι υπάλληλοι των οικείων ΔΑΟΚ δεν επαρκούν, τότε μπορούν να συμμετέχουν και υπάλληλοι των οικείων ΔΑΟ. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να εξασφαλίζεται ότι άτομα που έχουν λειτουργήσει ως αξιολογητές της αίτησης στήριξης δεν συμμετέχουν στη διαδικασία εξέτασης προσφυγής που αφορά τη συγκεκριμένη αίτηση. Επιπλέον, εξασφαλίζεται ότι για τα άτομα που συμμετέχουν στην εξέταση των προσφυγών τηρείται η εμπιστευτικότητα και ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων, μέσω υποβολής κατάλληλης δήλωσης.

Η εξέταση των προσφυγών πραγματοποιείται μέσω του ΠΣΚΕ από την τριμελή επιτροπή του προηγούμενου εδαφίου. Η εξέταση ολοκληρώνεται εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, όπως καθορίζεται από τον ΕΦΔ.

4. Τα αποτελέσματα εξέτασης των προσφυγών γνωστοποιούνται στους προσφεύγοντες και διαβιβάζονται από τις αρμόδιες ΔΑΟΚ στον ΕΦΔ τόσο ηλεκτρονικά όσο και εγγράφως.

Άρθρο 16
Ένταξη πράξεων

1. Ο ΕΦΔ προβαίνει σε υπερδέσμευση του ποσού της πρόσκλησης έως 110% με σκοπό την ένταξη των αιτήσεων στήριξης που, κατόπιν της εξέτασης των ενστάσεων, συγκεντρώνουν βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση με την βαθμολογία της τελευταίας αίτησης στήριξης που περιλαμβάνονταν στην κατηγορία i του προσωρινού Πίνακα Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου του άρθρου 14 παρ. 7, και, εάν το ποσό επαρκεί, την ένταξη και επόμενων στη σειρά κατάταξης αιτήσεων στήριξης, εφόσον αυτές συγκεντρώνουν βαθμολογία μεγαλύτερη της ελάχιστης βαθμολογίας που ορίζει η Πρόσκληση. Η υπερδέσμευση δύναται να αυξηθεί πέραν του 110% κατόπιν έγκρισης από την ΕΥΔ ΠΑΑ.
2. Με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης των προσφυγών και το ποσοστό υπερδέσμευσης, ο ΕΦΔ επικαιροποιεί τον Πίνακα Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου, ο οποίος αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στις ιστοσελίδες www.agrotikianartixi.gr και www.minagric.gr, και προβαίνει στην έκδοση της Απόφασης Ένταξης Πράξεων, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 66 του ν. 4314/2014, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2, παρ. 9 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013.
3. Η Απόφαση δύναται να περιλαμβάνει περισσότερες της μίας πράξεις. Κάθε Απόφαση Ένταξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τους κωδικούς ΟΠΣΑΑ και τα βασικά στοιχεία των αντίστοιχων πράξεων, τις υποχρεώσεις/δεσμεύσεις των δικαιούχων, τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης, ελέγχους και κυρώσεις. Αναφορικά με το αναλυτικό φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της κάθε πράξης ή τις αναλυτικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται από το δικαιούχο κάθε πράξης, η απόφαση παραπέμπει στην αίτηση στήριξης, όπως αυτή έχει υποβληθεί από το δικαιούχο στο ΠΣΚΕ και διαμορφωθεί κατά το διοικητικό έλεγχο της ή την προσφυγή και τον διοικητικό έλεγχο αυτής.
4. Ο τελικός διατάκτης της Απόφασης είναι ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων.
5. Η Απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στις ιστοσελίδες www.agrotikianaptixi.gr και www.minagric.gr. Επίσης, αποστέλλεται στις κατά τόπους ΔΑΟΚ για κοινοποίηση στους δικαιούχους. Συγκεκριμένα, με ευθύνη των οικείων ΔΑΟΚ, κάθε δικαιούχος ενημερώνεται ατομικά για την έκδοση της Απόφασης με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αυτός έχει δηλώσει στο ΠΣΚΕ.
6. Μετά την έκδοση της Απόφασης Ένταξης, τα στοιχεία της καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ από τον ΕΦΔ. Με την καταχώριση της εν λόγω Απόφασης, για κάθε αίτηση που εντάσσεται, παράγεται αυτόματα από το ΟΠΣΑΑ σχετικό Τεχνικό Δελτίο. Το ΠΣΚΕ ενημερώνεται για την ένταξη των πράξεων, μέσω κατάλληλης διαδικτυακής υπηρεσίας που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ.

Άρθρο 17**Ανάκληση και τροποποίηση ένταξης πράξης****A. Ανάκληση ένταξης πράξης**

1. Η διαπίστωση της ανάγκης ανάκλησης της ένταξης πράξης μπορεί να προκύψει:

α) Με την υποβολή αιτήματος από το δικαιούχο για την ανάκληση της ένταξης της πράξης του στο υπομέτρο. Όσον αφορά τυχόν ενισχύσεις που έχουν ήδη καταβληθεί, ισχύουν τα οριζόμενα του άρθρου 21, παρ. 7.

β) Μετά από διαπιστωμένη απάτη βάσει πορίσματος από αρμόδια ελεγκτική αρχή ή απόφασης αρμόδιας δικαστικής αρχής.

γ) Κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης της πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται σοβαρές αποκλίσεις/εμπλοκές σε σχέση με την προγραμματισθείσα πρόοδο ή τους όρους ένταξής της. Ενδεικτικά, η διαδικασία δύναται να ενεργοποιείται εφόσον επιβάλλεται κατόπιν ελέγχων εθνικών ή ευρωπαϊκών ελεγκτικών οργάνων ή όταν διαπιστώνεται:

- η μη τήρηση των όρων της χορήγησης επί ποινή ανάκλησης της ένταξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα και ειδικά στο άρθρο 21,
- αδυναμία στην καθολική πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου και της επιλεξιμότητάς του με βάση τα πρωτότυπα παραστατικά και λοιπά δικαιολογητικά και στοιχεία τεκμηρίωσης,
- άλλη παράβαση του εθνικού ή κοινοτικού θεσμικού πλαισίου η οποία διενεργείται από τον δικαιούχο δόλια και δεν επιδέχεται θεραπεία.

2. Κατόπιν της ανάκλησης της ένταξης μιας πράξης, η απόφαση ένταξης τροποποιείται ως προς το σημείο που αφορά την εν λόγω πράξη.

B. Τροποποίηση πράξης και απόφασης ένταξης πράξεων

1. Η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης της πράξης μπορεί να προκύψει:

α) Με την υποβολή αιτήματος τροποποίησης στοιχείων της πράξης από το δικαιούχο. Ειδική περίπτωση αιτήματος τροποποίησης είναι το αίτημα οικειοθελούς διακοπής των δεσμεύσεων εκ μέρους του δικαιούχου, όπως περιγράφεται στην παρ. 2.δ) ακολούθως.

β) Κατά τη διαδικασία παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης της πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της ενταγμένης πράξης όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης ή στο ΠΣΚΕ.

γ) Μετά την διενέργεια ελέγχων, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αποκλίσεις σε σχέση με τα στοιχεία της ενταγμένης πράξης.

Ορισμένες τροποποιήσεις πράξεων των περιπτώσεων 1.β) και 1.γ) της παρούσας παραγράφου δύνανται να πραγματοποιηθούν χωρίς να υποβληθεί αίτημα τροποποίησης από τον δικαιούχο (εφεξής «αυτοδίκαιες τροποποιήσεις»), βάσει της διαδικασίας της παρ. 4.β) του παρόντος άρθρου.

2. Οι τροποποιήσεις των πράξεων μπορεί να αφορούν:

α) τροποποίηση του φυσικού αντικειμένου της πράξης. Τροποποιήσεις του φυσικού αντικειμένου των πράξεων πραγματοποιούνται στις εξής περιπτώσεις:

αα) διαγραφή ενός ενταγμένου συστήματος ποιότητας/είδους πιστοποίησης
 ββ) προσθήκη νέας επιλέξιμης δραστηριότητας σε ενταγμένο σύστημα ποιότητας/είδους πιστοποίησης
 Η παύση ή μεταβολή του μεγέθους των ενισχυόμενων δραστηριοτήτων δεν συνιστά τροποποίηση της πράξης.

β) τροποποίηση του οικονομικού αντικειμένου της πράξης, κατόπιν τροποποίησης του φυσικού αντικειμένου που επηρεάζει το κόστος υλοποίησης.

Αύξηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού μιας πράξης δεν δύναται να πραγματοποιηθεί. Επιτρέπεται η μεταφορά ποσού εντός της ίδιας κατηγορίας δαπάνης, όπως αυτές καθορίζονται στην Πρόσκληση, από έτος σε έτος, έως και 20% επιπλέον του αρχικά εγκεκριμένου. Η εν λόγω μεταφορά δεν συνιστά τροποποίηση της πράξης. Η μεταφορά ποσού από μία κατηγορία δαπάνης σε άλλη δύναται να πραγματοποιηθεί μόνο κατόπιν τροποποίησης.

γ) αλλαγή στοιχείων του δικαιούχου (της νομικής μορφής, της επωνυμίας της επιχείρησης κλπ.)

δ) αλλαγή της καταληκτικής ημερομηνίας υλοποίησης της πράξης, λόγω οικειοθελούς διακοπής. Η τροποποίηση αυτή δύναται να πραγματοποιηθεί μόνο κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου κι εφόσον έχει συμπληρωθεί η ελάχιστη διάρκεια παραμονής στο υπομέτρο, σύμφωνα με το άρθρο 5, Τμήμα Β, παρ. 2.

Δεν απαιτείται υποβολή αιτήματος τροποποίησης εάν ο δικαιούχος έχει γνωστοποιήσει την οικειοθελή διακοπή των δεσμεύσεων του κατά τον χρόνο υποβολής της προηγούμενης αίτησης πληρωμής του, δηλώνοντας αυτήν ως «τελική» σύμφωνα με το άρθρο 19, παρ. 4 και υποβάλλοντας σχετική δήλωση.

ε) μεταβιβάσεις εκμεταλλεύσεων. Μεταβίβαση πράξης δύναται να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του παρόντος υπομέτρου μόνο σε περιπτώσεις καθολικής διαδοχής και μεταβίβασης των στοιχείων της εκμετάλλευσης που συνδέονται με τις ενισχυόμενες δραστηριότητες.

στ) διόρθωση προφανών σφαλμάτων

ζ) άλλοι λόγοι που προκύπτουν κατά την υλοποίηση των πράξεων.

3. Μεταβολές από έτος σε έτος στην κατάσταση των ωφελούμενων μελών μιας ομάδας γεωργών Προϊόντων Ε.Π.Ε., συμπεριλαμβανομένου του αριθμού αυτών, δεν συνεπάγεται τροποποίηση της πράξης.

4. Η υποβολή αιτημάτων τροποποίησης πραγματοποιείται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ).

α) Για τα αιτήματα τροποποίησης που υποβάλλονται από δικαιούχους, στο αίτημα θα πρέπει να αναφέρονται τα σημεία τροποποίησης, να τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι τροποποίησης στοιχείων της πράξης και να επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα και δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν το αίτημα. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή οι δικαιούχοι οφείλουν να υποβάλουν στις κατά τόπους ΔΑΟΚ το υπογεγραμμένο αίτημα, όπως αυτό παράγεται από το ΠΣΚΕ, καθώς και τυχόν δικαιολογητικά που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Αιτήματα τροποποίησης που δεν υποβάλλονται εγγράφως απορρίπτονται.

β) Για τις αυτοδίκαιες τροποποιήσεις, η εισαγωγή της τροποποίησης στο ΠΣΚΕ, συνοδευόμενη από την κατάλληλη τεκμηρίωση, πραγματοποιείται από την αρμόδια ΔΑΟΚ. Εάν απαιτείται προσκόμιση επιπλέον δικαιολογητικών από τους δικαιούχους, οι αρμόδιες ΔΑΟΚ ενημερώνουν τους δικαιούχους για την

υποχρέωση προσκόμισής τους εντός προθεσμίας που ορίζουν οι ίδιες σε έγγραφό τους. Σε περίπτωση μη προσκόμισης των δικαιολογητικών που απαιτούνται από τους δικαιούχους εντός της προθεσμίας, η τροποποίηση απορρίπτεται.

5. Με την ολοκλήρωση της υποβολής αιτήματος τροποποίησης από το δικαιούχο ή τη διαπίστωση της ανάγκης αλλαγής στοιχείων της πράξης με αυτοδίκαιη τροποποίηση, οι αρμόδιες ΔΑΟΚ εξετάζουν τις διαφοροποιήσεις ιδίως ως προς:

- την επίπτωσή τους στα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής
- τη σκοπιμότητα της τροποποίησης.

Σε κάθε περίπτωση, οι εξεταζόμενες τροποποιήσεις απορρίπτονται εάν δεν τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις ένταξης της πράξης ή αλλοιώνεται το αποτέλεσμα της αξιολόγησής της σε βαθμό που να καθιστά την πράξη μη επιλέξιμη.

Επιπλέον, οι σχετικές μεταβολές δεν πρέπει να συνιστούν σημαντική τροποποίηση της πράξης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 71, παρ. 1 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013, και ειδικότερα, να μην επιφέρουν ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

6. Οι αρμόδιες ΔΑΟΚ πραγματοποιούν τον διοικητικό έλεγχο των αιτημάτων τροποποίησης μέσω του ΠΣΚΕ. Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου, οι αρμόδιες ΔΑΟΚ ενημερώνουν τους δικαιούχους και την ΕΥΕ ΠΑΑ σχετικά με τα αποτελέσματα του ελέγχου σύμφωνα με τα παρακάτω:

α) Για τις περιπτώσεις που η αιτούμενη τροποποίηση απορρίπτεται, αποστέλλεται στους δικαιούχους ηλεκτρονικό μήνυμα στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχουν δηλώσει στο ΠΣΚΕ. Η απόρριψη ενός αιτήματος τροποποίησης πράξης συνεπάγεται ότι ο δικαιούχος υποχρεούται να υλοποιήσει τις αρχικές δεσμεύσεις του.

β) Μετά από την έγκριση τροποποίησης, τα νέα στοιχεία της πράξης μεταφέρονται από το ΠΣΚΕ στο ΟΠΣΑΑ και οι δικαιούχοι ενημερώνονται μέσω αποστολής ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχουν δηλώσει στο ΠΣΚΕ. Επιπλέον, οι αρμόδιες ΔΑΟΚ διαβιβάζουν και εγγράφως τα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων τους στην ΕΥΕ ΠΑΑ.

7. Με βάση τα διαβιβασθέντα αποτελέσματα της προηγούμενης παραγράφου, η ΕΥΕ ΠΑΑ προβαίνει σε τροποποίηση της απόφασης ένταξης του άρθρου 16 της παρούσας εφόσον επηρεάζονται βασικά στοιχεία αυτής, όπως:

- α) προσθήκη νέων πράξεων λόγω μεταβίβασης
- β) αλλαγή στοιχείων δικαιούχου ή πράξης
- γ) μείωση του συνολικού προϋπολογισμού των πράξεων που περιλαμβάνονται στην ίδια απόφαση ένταξης που αθροιστικά ανέρχεται σε ποσοστό άνω του 20%
- δ) λοιπές περιπτώσεις όπου κρίνεται απαραίτητο.

8. Λεπτομέρειες σχετικά με τις προθεσμίες και τις διαδικασίες υποβολής και εξέτασης των αιτημάτων τροποποίησης, καθώς και των περιπτώσεων ανάκλησης του Τμήματος Α, δύνανται να εξειδικεύονται σε ειδική εγκύκλιο της ΕΥΕ ΠΑΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε**ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ****Άρθρο 18****Έναρξη επιλεξιμότητας δαπανών**

Η ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας των δαπανών στο πλαίσιο υλοποίησης του υπομέτρου 3.1 είναι η ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης του δικαιούχου και σε καμία περίπτωση προγενέστερη αυτής. Οποιαδήποτε δαπάνη του δικαιούχου πραγματοποιηθεί κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας της αίτησης στήριξης και της ημερομηνίας έκδοσης της απόφασης ένταξης του άρθρου 16 γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του εν δυνάμει δικαιούχου.

Οικονομική στήριξη για τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα καταβάλλεται εφόσον αυτές εγκριθούν. Σε περίπτωση που δεν εγκριθεί το σύνολο ή μέρος των προτεινόμενων δαπανών του δικαιούχου, τότε οι μη εγκεκριμένες πραγματοποιηθείσες δαπάνες βαρύνουν αποκλειστικά τον δικαιούχο.

Άρθρο 19**Υποβολή αιτήσεων πληρωμής**

1. Μετά την ολοκλήρωση των ετησίων δεσμεύσεων του και εντός χρονικού διαστήματος και προθεσμίας που ορίζεται κάθε φορά σε σχετική ανακοίνωση της ΕΥΕ ΠΑΑ, ο δικαιούχος υποβάλλει αίτηση πληρωμής, στην οποία αναγράφεται το έτος υλοποίησης που αφορά και το είδος αυτής (μερική ή τελική πληρωμή). Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας, επιβάλλονται οι προβλεπόμενες στο άρθρο 21 κυρώσεις.

2. Με την αίτηση πληρωμής προσκομίζονται τα δικαιολογητικά για την παρακολούθηση της υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου της πράξης, τα παραστατικά τεκμηρίωσης της επιλεξιμότητας των αιτούμενων δαπανών, καθώς και επιπρόσθετα δικαιολογητικά για την επαλήθευση της τήρησης των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει ο δικαιούχος, κατά τα εξεταζόμενο έτος υλοποίησης. Η μη προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών επισύρει τις προβλεπόμενες στο άρθρο 21 κυρώσεις.

3. Αίτηση πληρωμής υποβάλλεται για κάθε έτος υλοποίησης, μη εξαιρουμένων των ετών που δεν αναμένεται η καταβολή ενίσχυσης. Στην περίπτωση που δεν αναμένεται η καταβολή ενίσχυσης, η αίτηση πληρωμής πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα υποχρεωτικά στοιχεία/δικαιολογητικά για την επαλήθευση της τήρησης των γενικών όρων στήριξης - επιλεξιμότητα κατά το εξεταζόμενο έτος υλοποίησης, όπως καθορίζονται στην εγκύκλιο της παρ. 9, αλλιώς η αίτηση πληρωμής απορρίπτεται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 21, παρ. 9.δ). Αίτηση πληρωμής που δεν οδηγεί σε καταβολή ενίσχυσης δύναται να συνυποβληθεί με την αίτηση πληρωμής για το επόμενο έτος υλοποίησης, διασφαλίζοντας σε κάθε περίπτωση την διαδοχικότητα των ετών υλοποίησης.

4. Ο δικαιούχος υποβάλλει αίτηση τελικής πληρωμής για το τελευταίο έτος υλοποίησης, όπως αυτό προκύπτει από τα στοιχεία της ενταγμένης πράξης. Ωστόσο, ο δικαιούχος δύναται να υποβάλει αίτηση τελικής πληρωμής και σε προηγούμενο, από το τελευταίο, έτος υλοποίησης. Στην περίπτωση αυτή, η αίτηση πληρωμής συνοδεύεται από δήλωση οικειοθελούς διακοπής των δεσμεύσεων, και δεν απαιτείται για τον ίδιο σκοπό η υποβολή αιτήματος τροποποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 17, Τμήμα Β, παρ. 2.δ).

5. Η υποβολή της αίτησης πληρωμής πραγματοποιείται μέσω του ΠΣΚΕ. Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης πληρωμής στη διαδικτυακή εφαρμογή του ΠΣΚΕ, η πληρότητα αυτής και η εμπρόθεσμη οριστικοποίησή της είναι της αποκλειστικής ευθύνης του αιτούντα.

6. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, οι δικαιούχοι οφείλουν εντός της καθοριζόμενης στην ανακοίνωση της παρ. 1 προθεσμίας να υποβάλουν στον ΟΠΕΚΕΠΕ ή στον φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα το αρμοδίως υπογεγραμμένο έντυπο της αίτησης πληρωμής όπως παράγεται από το ΠΣΚΕ, καθώς και φάκελο με τα έντυπα δικαιολογητικά της αίτησης πληρωμής, όπως καθορίζονται στην σχετική εγκύκλιο.

7. Οι δικαιούχοι μπορούν, οποιαδήποτε στιγμή, να ανακαλέσουν εγγράφως την αίτηση πληρωμής ή τμήμα αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. (ΕΕ) 809/2014. Αίτηση ανάκλησης από το δικαιούχο δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή στις περιπτώσεις που έχει ενημερωθεί για διενέργεια ελέγχου ή υπάρχουν ευρήματα ελέγχου. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα εξετάζει το αίτημα ανάκλησης μετά την υποβολή και ενημερώνει τον δικαιούχο για το αποτέλεσμα. Η ανάκληση επαναφέρει το δικαιούχο στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλει την εν λόγω ανακαλούμενη αίτηση πληρωμής.

8. Σε περιπτώσεις προφανών σφαλμάτων, οι αιτήσεις πληρωμής ή/και τα συνυποβαλλόμενα δικαιολογητικά μπορούν να διορθωθούν και να προσαρμοστούν οποιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή τους, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν. (ΕΕ) 809/2014. Με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ ή του φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, τα προφανή σφάλματα αναγνωρίζονται βάσει της συνολικής αξιολόγησης της συγκεκριμένης περίπτωσης και υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος ενήργησε καλή τη πίστι και μόνον εφόσον μπορούν να διαπιστωθούν απευθείας στο πλαίσιο τυπικού ελέγχου των στοιχείων που περιλαμβάνονται στα υποβληθέντα έγγραφα.

9. Λεπτομέρειες σχετικά με την διαδικασία υποβολής και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά των αιτήσεων πληρωμής καθορίζονται με εγκύκλιο.

Άρθρο 20

Διοικητικός έλεγχος αιτήσεων πληρωμής

1. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ, ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα, διενεργεί τους διοικητικούς ελέγχους των αιτήσεων πληρωμής.

2. Για κάθε αίτηση πληρωμής διενεργείται διοικητικός έλεγχος από υπάλληλο του αρμόδιου φορέα. Οι εν λόγω υπάλληλοι αποκτούν πρόσβαση στο ΠΣΚΕ και στα στοιχεία των δικαιούχων και υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση περί εμπιστευτικότητας και περί μη σύγκρουσης συμφερόντων. Σε περίπτωση ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων ενημερώνουν σχετικά τον φορέα και εξαιρούνται από την αξιολόγηση της σχετικής αίτησης πληρωμής.

3. Ο διοικητικός έλεγχος πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 48 του Καν. (ΕΕ) 809/2014 και εξετάζει τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών και τη συμφωνία με τα σχετικά υποδείγματα, επαληθεύοντας παράλληλα και ιδιαίτερα:

- την ολοκληρωμένη ενέργεια σε σχέση με την αντίστοιχη αίτηση στήριξης, όπως αυτή υποβλήθηκε και εγκρίθηκε,
- τις δαπάνες που προέκυψαν και τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν από τον δικαιούχο.

4. Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου, εφόσον προκύψει διαφορά μεταξύ του αιτούμενου και του τελικώς επιλέξιμου ποσού ή διαπιστωθεί μη συμμόρφωση του δικαιούχου ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τις λοιπές υποχρεώσεις και δεσμεύσεις, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 21 της παρούσας.

5. Ο διοικητικός έλεγχος περιλαμβάνει διαδικασίες για την αποφυγή της παράτυπης διπλής χρηματοδότησης από άλλα ενωσιακά ή εθνικά καθεστώτα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10, παρ. 3.

6. Στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου περιλαμβάνεται διαδικασία ελέγχου περί της μη υποβολής αίτησης πληρωμής από τους υπόχρεους. Ειδικότερα, μετά το πέρας της περιόδου υποβολής των αιτήσεων πληρωμής, ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα επαληθεύει εάν έχουν κατατεθεί αιτήσεις πληρωμής από το σύνολο των δικαιούχων της αρμοδιότητάς της. Εάν διαπιστωθεί περίπτωση μη υποβολής αίτησης πληρωμής χωρίς αίτημα παράτασης ή γνωστοποίηση ανωτέρας βίας ή αίτημα οικειοθελούς διακοπής, η διαπίστωση αυτή αποτελεί αποτέλεσμα διοικητικού ελέγχου και γνωστοποιείται στον δικαιούχο σύμφωνα με τις διαδικασίες των παρ. 12 κι επόμενες του παρόντος άρθρου.

7. Στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων πληρωμής του παρόντος υπομέτρου δεν πραγματοποιούνται επιτόπιες επισκέψεις, καθώς ο κίνδυνος μη τήρησης των όρων για τη χορήγηση της στήριξης ή μη υλοποίησης της επένδυσης είναι μικρός, σύμφωνα με το άρθρο 48, παρ. 5.(γ) του Καν. (ΕΕ) 809/2014. Ειδικότερα, πρόκειται για άυλη επένδυση και προκειμένου να καταβληθεί η ενίσχυση απαιτείται να προσκομισθούν κατάλληλα δικαιολογητικά που εκδίδονται από εγκεκριμένους φορείς ελέγχου και πιστοποίησης του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα κατά περίπτωση, μέσω των οποίων διασφαλίζεται η υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και η τήρηση των δεσμεύσεων από τον δικαιούχο.

8. Κατά παρέκκλιση της παρ. 7, όταν δικαιούχος είναι ομάδα γεωργών προϊόντων ΕΠΕ που εκπροσωπεί άνω των 5 ωφελούμενων μελών, στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου πραγματοποιείται τουλάχιστον μία επιτόπια επίσκεψη κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης στον τόπο όπου βρίσκεται η ενισχυόμενη δραστηριότητα του δικαιούχου.

9. Ο διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων πληρωμής αποτυπώνεται σε κατάλληλο φύλλο διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΠΣΚΕ. Μετά την οριστικοποίηση του διοικητικού ελέγχου, η αίτηση πληρωμής και το φύλλο διοικητικού ελέγχου μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου.

10. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα συγκεντρώνει τις αιτήσεις πληρωμής

όπως έχουν διαμορφωθεί και εγκριθεί με το διοικητικό έλεγχο σε παρτίδες πληρωμής μέσω του ΟΠΣΑΑ, τις οποίες γνωστοποιούν στον ΕΦΔ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Για τις γνωστοποιημένες παρτίδες, ο ΕΦΔ καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ Απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης, η οποία εκδίδεται με ευθύνη του. Στη συνέχεια, συντάσσεται φάκελος πληρωμής σύμφωνα με τις ισχύουσες εγκυκλίους διαδικασιών και ο ΟΠΕΚΕΠΕ προβαίνει σε ενέργειες για την πληρωμή των δικαιούχων.

11. Μετά την έκδοση της εντολής πληρωμής, ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα ενημερώνει τους δικαιούχους σχετικά με την διαθεσιμότητα των αναλυτικών αποτελεσμάτων διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων πληρωμής στο ΠΣΚΕ. Τα αναλυτικά αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου προσδιορίζουν τυχόν μειώσεις ή άλλα ευρήματα του ελέγχου και τις κυρώσεις που αυτά επισύρουν σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 21 της παρούσας.

12. Η ενημέρωση των δικαιούχων πραγματοποιείται μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση που οι δικαιούχοι έχουν δηλώσει στο ΠΣΚΕ. Το μήνυμα ενημερώνει τους δικαιούχους για τη δυνατότητα πρόσβασης στα αναλυτικά στοιχεία του ελέγχου μέσω ΠΣΚΕ και για το δικαίωμα και τη διαδικασία άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής σε περίπτωση επιβολής μειώσεων ή κυρώσεων.

13. Εάν στα αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου περιλαμβάνονται ευρήματα που επισύρουν την ποινή της ανάκλησης της ένταξης της πράξης, τότε η αποστολή του μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς τους δικαιούχους σχετικά με τη διαθεσιμότητα των αποτελεσμάτων θεωρείται ότι επέχει την θέση της προειδοποιητικής επιστολής του άρθρου 66 παρ. 4 του ν. 4314/2014.

14. Το δικαίωμα προσφυγής της παρ. 12 ανωτέρω ασκείται άπαξ, εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μήνα από την επομένη της αποστολής από τον ΟΠΕΚΕΠΕ ή τον φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα του ηλεκτρονικού μηνύματος σχετικά με τη διαθεσιμότητα των αναλυτικών αποτελεσμάτων του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων πληρωμής. Προσφυγές που υποβάλλονται εκτός των προβλεπομένων προθεσμιών δεν εξετάζονται.

15. Οι προσφυγές εξετάζονται από τριμελείς επιτροπές εξέτασης προσφυγών που συνιστώνται στον ΟΠΕΚΕΠΕ ή στον φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να εξασφαλίζεται ότι άτομα που έχουν πραγματοποιήσει τον διοικητικό έλεγχο της αίτησης πληρωμής δεν συμμετέχουν στη διαδικασία εξέτασης προσφυγής που αφορά τη συγκεκριμένη αίτηση. Επιπλέον, εξασφαλίζεται ότι για τα άτομα που συμμετέχουν στην εξέταση των προσφυγών τηρείται η εμπιστευτικότητα και ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων, μέσω υποβολής κατάλληλης δήλωσης.

16. Η επιτροπή εξέτασης προσφυγών γνωστοποιεί τα αποτελέσματα εξέτασης των προσφυγών στον φορέα της παρ. 15, προκειμένου να τα γνωστοποιήσει στους προσφεύγοντες και να πραγματοποιήσει, όπου απαιτείται, συμπληρωματικές πληρωμές.

17. Όσα από τα αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων πληρωμής, καθώς και της εξέτασης τυχόν προσφυγών επ' αυτών, επισύρουν την κύρωση της ανάκλησης της ένταξης πράξης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 21, διαβιβάζονται εγγράφως στον ΕΦΔ για τις ενέργειές του, από τον ΟΠΕΚΕΠΕ ή τον φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.

18. Οι λεπτομέρειες διενέργειας του διοικητικού ελέγχου, οι διαδικασίες για την διενέργεια της πληρωμής και οι λεπτομέρειες των διαδικασιών υποβολής, εξέτασης και γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων των προσφυγών καθορίζονται με εγκύκλιο.

Άρθρο 21

Κυρώσεις - Μειώσεις

1. Οι μειώσεις, ανακτήσεις και κυρώσεις του παρόντος άρθρου επιβάλλονται με την επιφύλαξη πρόσθετων κυρώσεων σύμφωνα με άλλες διατάξεις του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου.

2. Η στήριξη που ζητείται δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εφόσον δεν πληρούνται οι δεσμεύσεις ή υποχρεώσεις που καθορίζονται στην ενωσιακή ή εθνική νομοθεσία, πέραν όσων προβλέπονται στο παρόν άρθρο, ιδίως δε οι διατάξεις για τις κρατικές ενισχύσεις και άλλα υποχρεωτικά πρότυπα και διατάξεις.

3. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση, η στήριξη που ζητείται απορρίπτεται ή ανακτάται εξ' ολοκλήρου και ανακαλείται η ένταξη της πράξης. Επιπλέον, ο δικαιούχος αποκλείεται από το παρόν υπομέτρο για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο.

4. Στο πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων του υπομέτρου, διακρίνονται οι παρακάτω περιπτώσεις μη συμμόρφωσης εκ μέρους των δικαιούχων που επισύρουν την κύρωση της ανάκλησης της ένταξης της πράξης στο υπομέτρο:

α) Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης διακοπεί η συμμετοχή του δικαιούχου στο ενταγμένο στο πλαίσιο του υπομέτρου σύστημα ποιότητας/είδος πιστοποίησης, ήτοι διακοπεί η σύμβαση πιστοποίησης ή στην περίπτωση των Οίνων ΠΟΠ/ΠΓΕ, ο παραγωγός διαγραφεί από το οικείο Μητρώο, για συνεχές διάστημα μεγαλύτερο του τριμήνου, το εν λόγω σύστημα ποιότητας/είδος πιστοποίησης διαγράφεται από την πράξη του δικαιούχου. Εάν η πράξη περιλαμβάνει μόνον το συγκεκριμένο σύστημα ποιότητας/είδος πιστοποίησης, τότε ανακαλείται η ένταξή της στο υπομέτρο.

β) Στην περίπτωση που ο δικαιούχος γεωργός δεν υποβάλει ΕΑΕ για ένα έτος υλοποίησης ή διαπιστωθεί απώλεια της ιδιότητας του ενεργού γεωργού, ανακαλείται η ένταξη της πράξης στο υπομέτρο.

γ) Στην περίπτωση δικαιούχου ομάδας γεωργών που διακόπτεται η αναγνώριση σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην υ.α. 397/18235/2017 (ΦΕΚ 601 Β') ή διαγράφεται από τα οικεία Μητρώα του άρθρου 19 του ν. 4384/2016 (ΦΕΚ 78 Α'), ανακαλείται η ένταξη της πράξης στο υπομέτρο.

δ) Στην περίπτωση που, στο πλαίσιο της παρακολούθησης της υλοποίησης της πράξης, διαπιστωθεί ότι δεν διατηρείται η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για την ένταξη στο υπομέτρο βάσει των βαθμολογημένων κριτηρίων επιλογής, ανακαλείται η ένταξη της πράξης στο υπομέτρο.

ε) Εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή εξαιρετικής περίπτωσης, σε περίπτωση που δεν υποβληθεί αίτηση πληρωμής για ένα έτος υλοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που η υποβληθείσα αίτηση απορρίπτεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 9, ανακαλείται η ένταξη της πράξης.

5. Κατά την διενέργεια των προβλεπόμενων ελέγχων στο πλαίσιο του υπομέτρου, πέραν των μειώσεων που δύναται να προκύψουν σε εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 20, επιβάλλονται μειώσεις στην ενίσχυση στις κάτωθι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των δικαιούχων με τις δεσμεύσεις τους:

α) Εάν για οποιονδήποτε λόγο πλην των περιπτώσεων της παρ. 4.α), ο δικαιούχος δεν προσκομίσει αποδεικτικό πιστοποίησης για το ενταγμένο σύστημα ποιότητας/είδος πιστοποίησης, ή το σχετικό

αποδεικτικό δεν αποδεικνύει την πλήρη συμμόρφωση με τις δεσμεύσεις του υπομέτρου, για ένα έτος υλοποίησης, δεν καταβάλλεται ενίσχυση για τις δαπάνες πιστοποίησης για το εν λόγω σύστημα ποιότητας/είδος πιστοποίησης.

Εάν η μη συμμόρφωση αφορά τμήμα του έτους υλοποίησης, δεν καταβάλλεται ενίσχυση για τις δαπάνες πιστοποίησης που αναλογούν στο τμήμα αυτό, βάσει χρονικής αναλογίας (ημερολογιακών ημερών).

β) Στην περίπτωση που προσκομίζεται αποδεικτικό πιστοποίησης για προϊόν κλάδου παραγωγής που δεν εμφανίζεται στην ΕΑΕ που αντιστοιχεί στο έτος υλοποίησης, τότε δεν καταβάλλεται ενίσχυση για δαπάνες πιστοποίησης του συγκεκριμένου προϊόντος. Η ίδια κύρωση εφαρμόζεται στην περίπτωση που η ενισχυόμενη δραστηριότητα είναι δραστηριότητα μεταποίησης του δικαιούχου και στην ΕΑΕ που λαμβάνεται υπόψη για το εξεταζόμενο έτος υλοποίησης δεν εμφανίζεται ο αντίστοιχος πρωτογενής κλάδος παραγωγής.

γ) Στην περίπτωση που το αποδεικτικό πιστοποίησης του ενταγμένου συστήματος ποιότητας/είδους πιστοποίησης περιλαμβάνει προϊόν που δεν είναι επιλέξιμο για ενίσχυση από το υπομέτρο, τότε δεν καταβάλλεται ενίσχυση για δαπάνες πιστοποίησης του συγκεκριμένου προϊόντος.

δ) Στην περίπτωση που στο πλαίσιο της παρακολούθησης της υλοποίησης της πράξης, διαπιστωθούν μεταβολές σε σχέση με τα προσκομισθέντα στοιχεία της αίτησης στήριξης όσον αφορά τις εγκαταστάσεις ή τη σύμβαση υπεργολαβίας της ενισχυόμενης δραστηριότητας μεταποίησης, δεν καταβάλλονται δαπάνες για την πιστοποίηση του συγκεκριμένου προϊόντος για τα έτη υλοποίησης που διαπιστώνεται μεταβολή.

ε) Εάν σε διασταυρωτικό έλεγχο διαπιστωθεί περίπτωση διπλής χρηματοδότησης, δεν καταβάλλονται οι δαπάνες πιστοποίησης της συναφούς δραστηριότητας για τα έτη υλοποίησης που συσχετίζονται με το έτος του ευρήματος.

στ) Για το σύστημα ποιότητας των προϊόντων Ε.Π.Ε., η διαπίστωση της μη τήρησης των δεσμεύσεων του άρθρου 10 για κάποιο από τα ωφελούμενα μέλη της ομάδας γεωργών που είναι δικαιούχος του υπομέτρου, έχει ως αποτέλεσμα την εξαίρεση του μέλους από την κατάσταση ωφελούμενων μελών της ομάδας για το εξεταζόμενο έτος υλοποίησης. Στην περίπτωση αυτή, δεν καταβάλλονται οι αιτούμενες δαπάνες πιστοποίησης που αντιστοιχούν αναλογικά στο εξαιρούμενο ωφελούμενο μέλος.

6. Στο πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων του υπομέτρου, προβλέπονται οι παρακάτω κυρώσεις στις κάτωθι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των δικαιούχων:

α) Επιβολή της διοικητικής κύρωσης του άρθρου 63 του Καν. (ΕΕ) 809/2014 ως εξής:

αα) Εφόσον κατά τη διενέργεια του ελέγχου του αιτήματος πληρωμής προκύψει διαφορά άνω του 10%, μεταξύ του αιτούμενου ποσού (X) βάσει της αίτησης πληρωμής και του ποσού (Y) προς καταβολή στον δικαιούχο κατόπιν εξέτασης της επιλεξιμότητας των δαπανών στην αίτηση πληρωμής, επιβάλλεται διοικητική κύρωση.

ββ) Το ύψος της διοικητικής κύρωσης είναι η διαφορά μεταξύ των δύο παραπάνω ποσών (X – Y) αλλά δεν υπερβαίνει την πλήρη ανάκτηση της στήριξης.

Στην περίπτωση αυτή το ποσό που τελικά καταβάλλεται στον δικαιούχο (Z) προσδιορίζεται από την σχέση:

$$Z = Y - (X - Y)$$

γγ) Δεν επιβάλλονται κυρώσεις αν ο δικαιούχος μπορεί να αποδείξει έναντι της αρμόδιας αρχής ότι δεν ευθύνεται για την ένταξη του μη επιλέξιμου ποσού ή εάν η αρμόδια αρχή κρίνει με αιτιολογημένο τρόπο ότι ο εν λόγω δικαιούχος δεν υπέχει ευθύνη.

δδ) Η προαναφερόμενη διοικητική κύρωση επιβάλλεται κατ' αναλογία σε μη επιλέξιμες δαπάνες που εντοπίζονται κατά τη διάρκεια των επιτόπιων ελέγχων

β) Εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας – εξαιρετικών περιστάσεων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 24, εφόσον η αίτηση πληρωμής υποβληθεί εκπρόθεσμα ισχύουν τα κάτωθι:

αα) Επιβάλλεται κύρωση 10% για κάθε μήνα καθυστέρησης στο ποσό που θα καταβάλλονταν στον δικαιούχο εάν η αίτηση πληρωμής είχε υποβληθεί εμπρόθεσμα (ποσό (Ζ) της παραγράφου 6α). Ο πρώτος μήνας καθυστέρησης ξεκινά από την επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας

ββ) Για καθυστέρηση υποβολής της αίτησης πληρωμής μεγαλύτερης των εννέα (9) μηνών, δεν καταβάλλεται καμία ενίσχυση στον δικαιούχο για το συγκεκριμένο έτος υλοποίησης.

γ) Στην περίπτωση μη συνεργασίας του δικαιούχου στην πραγματοποίηση ελέγχων ή παρεμπόδισης αυτών, δεν καταβάλλεται καμία ενίσχυση για το εν λόγω έτος, και σε περίπτωση επανάληψης ανακαλείται η ένταξη της πράξης στο υπομέτρο.

δ) Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια επιτόπιας επίσκεψης ή επιτόπιου ελέγχου διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος δεν τηρεί σε έντυπη μορφή τα παραστατικά που απαιτούνται προκειμένου να επαληθευθεί η ύπαρξη και η ακρίβεια των δαπανών που πραγματοποίησε και για τις οποίες αιτείται ενίσχυσης, επιβάλλεται κύρωση ή δημοσιονομική διόρθωση ύψους 5% στο ποσό που θα καταβάλλονταν στον δικαιούχο (ποσό (Ζ) της παραγράφου 6α).

7. Σε περίπτωση ανάκλησης της ένταξης μιας πράξης στο υπομέτρο λόγω ευρημάτων ή κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου σύμφωνα με το άρθρο 17, Τμήμα Α, παρ. 1.α), δεν καταβάλλεται καμία επιπλέον ενίσχυση για την πράξη. Επιπλέον, οι ενισχύσεις που είχαν χορηγηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ανακτώνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

8. Ενισχύσεις που έχουν καταβληθεί στους δικαιούχους, εφόσον κατόπιν ελέγχου κριθούν μη επιλέξιμες για πληρωμή, ανακτώνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

9. Κατά την πορεία υλοποίησης των ενταγμένων πράξεων οι υποβληθείσες αιτήσεις πληρωμής ή λοιποί τύποι αιτήσεων απορρίπτονται και συνεπώς δεν εξετάζονται περαιτέρω στις κάτωθι περιπτώσεις:

α) Εάν, κατόπιν της ηλεκτρονικής υποβολής οποιασδήποτε αίτησης στο πλαίσιο του υπομέτρου, ο δικαιούχος δεν προβεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας στην έγγραφη υποβολή του αποδεικτικού κατάθεσης, εφόσον απαιτείται.

β) Αιτήσεις για τις οποίες δεν εμφανίζεται συμφωνία περιεχομένου ηλεκτρονικής αίτησης με τα υποβληθέντα δικαιολογητικά, πλην των περιπτώσεων προφανών σφαλμάτων.

γ) Αιτήσεις πληρωμής που υποβάλλονται εγγράφως χωρίς να έχει γίνει προηγουμένως ηλεκτρονική υποβολή στο ΠΣΚΕ.

δ) Αιτήσεις πληρωμής με τις οποίες δεν προσκομίζονται τα υποχρεωτικά στοιχεία/δικαιολογητικά για την επαλήθευση της τήρησης των γενικών όρων στήριξης - επιλεξιμότητα όπως ορίζονται στην εγκύκλιο της παρ. 9 του άρθρου 19.

10. Οι κυρώσεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που:

α) η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία ή εξαιρετική περίπτωση, για τις οποίες εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 24,

β) η μη συμμόρφωση οφείλεται σε σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση και δύναται να θεραπευτεί μετά τον εντοπισμό του σφάλματος.

Άρθρο 22 **Ολοκλήρωση Πράξης**

1. Η ολοκλήρωση της πράξης συντελείται τη χρονική στιγμή κατά την οποία ολοκληρώνεται το φυσικό και οικονομικό αντικείμενό της, τηρουμένων των όρων και υποχρεώσεων που έχει αναλάβει ο αντίστοιχος δικαιούχος κατά την ένταξη στο υπομέτρο 3.1 του ΠΑΑ.

Η διαδικασία ξεκινά με την υποβολή από τον δικαιούχο της τελευταίας αίτησης πληρωμής. Εφόσον στην πράξη που σχετίζεται με την εν λόγω αίτηση πληρωμής έχει διενεργηθεί επιτόπιος ή έκτακτος έλεγχος, ο δικαιούχος συνυποβάλλει αποδεικτικά συμμόρφωσης με τυχόν συστάσεις που είχαν εκδοθεί συνεπεία του εν λόγω ελέγχου.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου της τελικής αίτησης πληρωμής του δικαιούχου, οι οικείες ΔΑΟΚ επιβεβαιώνουν:

- τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα της πράξης,
- την τήρηση των όρων και υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξη της πράξης στο ΠΑΑ, και
- τη συμμόρφωση με τυχόν συστάσεις ελέγχων των αρμόδιων εθνικών και κοινοτικών οργάνων.

2. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την έκδοση από την ΕΥΕ ΠΑΑ της Απόφασης Ολοκλήρωσης της πράξης, η οποία κοινοποιείται στους δικαιούχους με κάθε πρόσφορο τρόπο.

Άρθρο 23 **Έλεγχοι**

1. **Επιτόπιοι έλεγχοι:** Η ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020 είναι υπεύθυνη για την οργάνωση και τον καθορισμό όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με τους επιτόπιους ελέγχους.

2. **Έκτακτοι έλεγχοι:** Η ΕΥΔ ΠΑΑ, εφόσον υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη παραβάσεων εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, και ειδικά κατόπιν καταγγελιών ή εισαγγελικών παραγγελιών, προβαίνει στη διενέργεια έκτακτου επιτόπιου ελέγχου και όπου απαιτείται ζητείται από τον Οργανισμό Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) η αναστολή της χρηματοδότησης της πράξης.

3. **Έλεγχοι Εποπτείας:** Οι έλεγχοι εποπτείας διενεργούνται από την ΕΥΔ ΠΑΑ ή τον ΟΠΕΚΕΠΕ στους Φορείς που εκχωρούνται αρμοδιότητες για τον έλεγχο και την παρακολούθηση των υποχρεώσεών τους όπως αυτές περιγράφονται αναλυτικά στις αποφάσεις εκχώρησης.

Άρθρο 24**Ανωτέρα βία – εξαιρετικές περιστάσεις**

1. Ως περιπτώσεις ανωτέρας βίας και εξαιρετικών περιστάσεων είναι δυνατόν να θεωρηθούν οι ακόλουθες ιδίως περιπτώσεις:

α) Θάνατος του δικαιούχου.

β) Μακροχρόνια ανικανότητα του δικαιούχου προς εργασία.

γ) Σοβαρή φυσική καταστροφή που προκαλεί σημαντική ζημιά στην εκμετάλλευση.

δ) Καταστροφή, λόγω ατυχήματος, κτιρίων της εκμετάλλευσης που χρησιμοποιούνται για την εκτροφή ζώων.

ε) Επιζωοτία ή νόσος των φυτών, που πλήττει αντιστοίχως ένα μέρος ή το σύνολο των ζώων ή των καλλιεργειών του δικαιούχου, για το τρέχον έτος ενίσχυσης.

στ) Απαλλοτρίωση του συνόλου ή σημαντικού τμήματος της εκμετάλλευσης, εφόσον δεν ήταν προβλέψιμη κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης.

2. Οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας και οι εξαιρετικές περιστάσεις κοινοποιούνται εγγράφως στην οικεία ΔΑΟΚ μαζί με επαρκή αποδεικτικά στοιχεία εντός δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από την ημέρα που ο δικαιούχος ή ο έλκων εξ' αυτού δικαιώματα είναι σε θέση να το πράξει, σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 του Καν. (ΕΚ) 640/2014. Για την εξέταση των περιπτώσεων συνιστάται τριμελής επιτροπή από υπαλλήλους της οικείας ΔΑΟΚ και τα αποτελέσματά της γνωστοποιούνται στους ενδιαφερόμενους.

3. Οι διαδικασίες χειρισμού των περιπτώσεων ανωτέρας βίας δύνανται να καθοριστούν με σχετική εγκύκλιο της ΕΥΕ ΠΑΑ.

Άρθρο 25**Χρηματοδότηση και Ποσοστά Στήριξης**

1. Η χορηγούμενη στήριξη στο πλαίσιο του υπομέτρου 3.1 «Στήριξη για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας» αποτελεί δημόσια δαπάνη που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και εθνικούς πόρους.

2. Η χρηματοδοτική συνδρομή του ΕΓΤΑΑ χορηγείται σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχέδιο του υπομέτρου 3.1 του ΠΑΑ 2014 – 2020, όπως ισχύει κάθε φορά, σε συμφωνία με τα οριζόμενα στον Καν. (ΕΚ) 1305/2013 και στον Καν. (ΕΚ) 1303/2013.

3. Το ποσό στήριξης είναι αυτό που ορίζεται στο άρθρο 11 της παρούσας.

4. Η συνολική δημόσια δαπάνη, εθνική και κοινοτική, εγγράφεται στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 26

Τελικές διατάξεις

1. Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.
2. Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ